

Høringsnotat til lovforslag om håndtering af terrænnært grundvand

---

Miljø- og Ligestillingsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet sendte den 21. november 2024 udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om vandforsyning, lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber m.v. og vandsektorloven (Spildevandsforsyningselskabernes håndtering af terrænnært grundvand ved grundvandssænkende foranstaltninger og takstfinansiering heraf, og ændrede regler om tilladelse til bortledning eller anden sænkning af grundvand) i offentlig høring med frist for afgivelse af høringssvar den 2. januar 2025.

Miljø- Ligestillingsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har modtaget 47 høringssvar.

Følgende 42 høringsparter har fremsendt bemærkninger til lovforslaget:

- BIOFOS
- Bæredygtigt Landbrug
- CONCITO
- COWI
- Danmark Almene Boliger
- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Industri
- Dansk Industri (Kloaksektionen), Danske Kloakmestre, Danske Maskinstationer & Entreprenører, Byggeriets Kvalitetskontrol
- Danske Regioner
- DANVA
- DIN Forsyning
- Forbrugerrådet Tænk
- Foreningen af Rådgivende Ingeniører
- Fors A_S
- Forsikring & Pension
- Fredensborg Kommune
- Frederiksberg Forsyning
- Gentofte Kommune
- GEUS
- Herlev Kommune
- HOFOR
- KL
- Klimabevægelsen
- Københavns Kommune

- Landbrug og Fødevarer
- Novafos
- Nyborg Kommune
- Odense Kommune
- Rambøll
- Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger i Varde Kommune og Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit.
- Samn Forsyning
- Silkeborg Kommune
- Skanderborg Kommune
- Slagelse Kommune
- Sommerhusgrundejerforeninger i Marielyst og Gedehus på Falster
- Spildevandskomitéen
- Tønder Kommune
- Varde Kommune
- Aalborg Forsyning
- Aalborg Kommune
- Aarhus Kommune
- Aarhus Vand

Følgende fem høringsparter har oplyst, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget:

- Byggeskadefonden
- Centralorganisationernes Fællesudvalg
- Erhvervsflyvningens Sammenslutning
- Forbrugerombudsmanden
- Dansk Arbejdsgiverforening

Miljø- og Ligestillingsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet skal indledningsvis takke alle høringsparter for deres afgivne høringssvar.

Ud over de ændringer af lovforslaget som høringen har givet anledning til, er der foretaget lovtekniske rettelser af lovforslaget.

I det følgende gennemgås høringssvarene opdelt ud fra emner berørt i høringssvarene. Miljø- og Ligestillingsministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger hertil er anført i *kursiv*. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Høringsvarene har berørt følgende emner, som er afspejlet i følgende afsnit i høringsnotatet:

1.0 Generelle bemærkninger	4
1.1 Indledende tilkendegivelser	4
1.2 Proces	5
1.3 Samarbejde mellem kommunerne og spildevandsforsyningsselskaberne .	5
1.4 Evaluering af lovgivning	6
1.5 Sammenhængende vandhåndtering	6
1.6 Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.....	7
1.7 Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	8
1.8 Øvrige bemærkninger	8
2.0 Miljøbeskyttelsesloven.....	9
2.1 Definition af terrænnært grundvand, samfundsøkonomisk forsvarligt m.v.	9
2.2 Spildevandsplanlægning	10
2.3 Tidsfrister for spildevandsplanlægningen	14
2.4 Forsyningspligt	14
2.5 Samfundsøkonomiske beregninger	16
2.6 Kortlægning og data.....	19
2.7 Påbudsbestemmelser, herunder tilkobling til ledningsnet.....	20
2.8 Udledningstilladelser	20
2.9 Snitflader til anden regulering	22
3.0 Vandforsyningsloven	23
3.1 Vurdering af virkninger på miljøet (VVM)	23
3.2 Minimumsgrænsen på 10.000 m ³	23
3.3 Krav om monitoring og indberetning af dræningsmængder	25
3.4 Naturbeskyttelseslovens § 3 og bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (indsatsbekendtgørelsen).....	25
3.5 Omfanget af tilladelser	26
3.6 Tidsbegrænsede tilladelser på 30 år	27
3.7 Omfangsdræn til grundvandssænkning	29
3.8 Jordforurening.....	29
3.9 Bortfald af tilladelser efter 5 år	30
3.10 Erstatningsansvar ved skader som følge af bortledning, herunder sætningsskader.....	30
3.11 Nyttiggørelse	32
3.12 Håndtering af grundvand gennem regnvandsbassiner.....	33
3.13 Overgangsperioden	33
3.14 Autorisation til udførsel af omfangsdræn	34
4.0 Vandsektorloven og Spildevandsbetalingsloven.....	34
4.1 Betalingsmodel, herunder takststrukturer	34
4.2 Effektiviseringskrav og økonomisk regulering generelt	37
4.3 Selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet	37
4.4 Tilsyn med den økonomiske regulering	38
4.5 Betaling for afværgeforanstaltninger, herunder drift af pumper	39
4.6 Samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed vedr. andre typer af udgifter..	39

1.0 Generelle bemærkninger

1.1 Indledende tilkendegivelser

Byggeriets kvalitetskontrol, Dansk Industri, DANVA, DI Kloaksektion, Danske Kloakmestre, Danske Maskinstationer & Entreprenører, Forsikring og Pension, Gentofte Kommune, HOFOR, Københavns Kommune og Foreningen af Rådgivende Ingienører bemærker, at de er enige i det overordnede sigte med, at kommuner skal identificere områder, hvor terrænnært grundvand giver problemer, og at spildevandsforsyningselskaberne skal foretage grundvandssænkende foranstaltninger i områder, hvor det er samfundsmæssigt forsvarligt. Hertil bemærker DANVA, at de overordnet set vurderer, at lovforslagets bestemmelser er fornuftige og hensigtsmæssige.

COWI og Silkeborg Kommune bemærker endvidere, at de ser frem til at bidrage til løsningerne for håndtering af terrænnært grundvand.

HOFOR bemærker, at de ser positivt på lovforslagets sigte om, at spildevandsforsyningselskabernes opgave med at gennemføre grundvandsænkende foranstaltninger vedrørende terrænnært grundvand vil kunne finansieres ensartet over spildevandstaksten.

KL bemærker, at de ser positivt på lovforslagets klare opdeling af opgavens ansvarsområder, og bifalder deling af planlægning og udførelse. Desuden bemærker KL, at lovforslaget imødekommer et behov, som både private lodsejere, kommuner og spildevandsforsyningselskaberne har fremført længe.

Københavns Kommune bemærker sin støtte til ændring af vandforsyningsloven, og at der er fokus på, at dræn medfører permanent bortledning og sænkning af grundvand, og derfor bør være underlagt vandforsyningslovens bestemmelser.

Aarhus Kommune, Forsikring og Pension og Novafos kvitterer for et stort og grundigt arbejde med lovforslaget og med den vigtige dagsorden. Hertil bemærker Novafos, at de påskønner, at DANVA og KL har været tæt inddraget i opgaven. Desuden kvitterer Aarhus Kommune for ministeriernes deltagelse på webinar med KL, der gav en god introduktion til et stort høringsmateriale.

Aarhus Vand og Fors A/S kvitterer for, at regeringen og Miljø- og Ligestillingsministeriet har påtaget sig opgaven med at løse udfordringen med terrænnært grundvand.

Aarhus Vand, CONCITO, COWI, Danmark Almene Boliger, DANVA, Forbrugerrådet Tænk, Frederiksberg Forsyning, Gentofte Kommune, Novafos, Odense Kommune, Rambøll, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune og Varde Kommune bemærker, at de ser positivt på lovforslagets overordnede målsætninger og hilser det velkomment.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet noterer sig de generelle input og generelt positive tilbagemeldinger i forhold til lovforslaget.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.2 Proces

Gentofte Kommune bemærker, at den korte frist for høringssvar er problematisk set i forhold til de mange aspekter lovforslaget berører. Svaret er fremsendt med forbehold for politisk godkendelse.

HOFOR og Aarhus Vand bemærker, at der snarest bør foreligge opdaterede og nye bekendtgørelser, samt vejledning her til.

KL takker for tilbuddet om vejledning af kommuner og selskaber, der ønsker vejledning inden lovens ikrafttrædelse.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Til det af Gentofte Kommune anførte vedr. frist for høringssvar bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at lovforslaget har været i høring fra den 21. november 2024 til den 2. januar 2025. Ifølge Justitsministeriets Vejledning om lov kvalitet er det almindeligt anerkendte udgangspunkt for offentlig høring på mindst 4 uger, dog således at den forlænges, når høringsperioden går ind over ferieperioder. Derfor var lovforslaget i høring i 6 uger. For at fremme en god proces afholdt Miljø- og Ligestillingsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i samarbejde med KL et Webinar for alle kommuner i Danmark to uger inde i høringsperioden d. 4. december 2024. På webinarret blev der redegjort for de enkelte dele af lovforslaget, og der var mulighed for at stille spørgsmål. Intentionen med webinarret var at give kommunerne et godt grundlag at give kommentarer til lovforslaget på.

Fsva. HOFOR og Aarhus Vands bemærkninger om bekendtgørelser og vejledninger bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at ministeriet sideløbende med lovforslaget arbejder på at opdatere og skrive bekendtgørelser og vejledningmateriale. Bekendtgørelserne og de dertilhørende vejledninger forventes at træde i kraft hurtigst muligt efter lovforslaget ikrafttrædelse. Lovforslaget forventes at træde i kraft den 1. juli 2025.

Fsva. KL's tak for tilbud om vejledning inden lovens ikrafttrædelse kan oplyses, at der forventes afholdt et seminar efter fremsættelse af lovforslaget for de kommuner og forsyninger, der ønsker at komme hurtigt i gang med spildevandsplanlægningen og de samfundsøkonomiske beregninger ift. den med lovforslaget foreslåede ordning.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3 Samarbejde mellem kommunerne og spildevandsforsyningsselskaberne

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at lovforslaget indskærper samarbejdet mellem nabokommuner, så disse pålægges at samarbejde og ikke kun kan vælge at samarbejde.

Aarhus Kommune og Aarhus Vand bemærker, at det bør fremgå klart af lovforslaget, at det er en forudsætning for implementering af lovkomplekset, at kommune og forsyning arbejder tæt sammen.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at der i lovforslaget er fastlagt minimumskrav til samarbejdet, men at udstrakt grad af samarbejde vil være vigtigt for hele processen, herunder for at sikre en hensigtsmæssig planproces, beregning af den samfundsøkonomiske hensigtsmæssighed og gennemførelse af projekter.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.4 Evaluering af lovgivning

KL ønsker, at det af loven fremgår, at der skal være en evaluering af lovens virkning efter 5-7 år.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at det altid er hensigtsmæssigt efter en periode at evaluere nye regler, men at det ikke vurderes at være lovgivningsstof.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.5 Sammenhængende vandhåndtering

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at hele vandkredsløbet bør betragtes og planlægges for hvert enkelt vandopland. Der bør tænkes i en mosaik af løsninger som dræn og vandparkering. Det er vigtigt at tage højde for både perioder med for meget og for lidt vand. Lovforslaget lægger op til få lokale tiltag, som måske bare flytter problemerne længere op ad åen eller til en anden kommune.

Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at høj vandstand i søer og vandløb kan medføre oversvømmelse i lavtliggende områder, der ikke længere kan håndtere grundvandsstrømning, og der bør derfor tages hensyn til oversvømmelsesrisiko og hydrologiske kredsløb i planlægningsfasen. De påpeger endvidere, at der bør henvises til oversvømmelsesdirektivets tredje planperiode i lovforslaget for at afspejle sammenhængen mellem grundvand og overfladevand.

Nyborg Kommune bemærker, at det er svært at se, hvor grundvandet skal ledes hen, når vandstanden i vandløbene stiger.

Fredensborg Kommune foreslår, at der i lovgivningen fastlægges et incitament til, at det vand der håndteres ses som en ressource blandt andet set i lyset af, at klimaændringerne vil medføre flere perioder med tørke.

GEUS bemærker, at det er vigtigt, at kloakledninger er tætte, når dræning af grundvand i umiddelbar nærhed foretages.

COWI bemærker, at det er væsentligt, at hele vandets kredsløb medtages allerede i planlægningsfasen.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. Bæredygtigt Landbrug, Danmarks Naturfredningsforening og Nyborg Kommunes bemærkninger om en helhedsorienteret tilgang til vandhåndtering bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det for alle klimatilpasningsløsninger er vigtigt at tænke i helhedsløsninger, hvor der så vidt det er muligt og hensigtsmæssigt tages højde for at løse flere udfordringer på en gang. Det kan f.eks. være, at de grundvandssænkende foranstaltninger sker i forbindelse med, at selskabet løser andre opgaver, som f.eks. separatkloakering, eller ved at indsatsen koordineres med kommunale opgaver, som f.eks. naturindsatser, at drænvand udnyttes for at spare på drikkevandsressourcen, at drænvand opbevares til perioder med tørke, og at håndtering af for meget vand kan ske på tværs af vandkilder. Det indgår derfor i lovforslaget, at der er mulighed for at gennemføre projekter, der samtidig har andre formål. Det er et vigtigt hensyn, der bør indgå i den kommunale planlægning og i spildevandsforsyningsselskabernes implementering af projekter.

Fsva. Fredensborg Kommunes bemærkning om at se det vand der håndteres som en ressource, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der ved bortledning af større mængder af

grundvand eller anden sænkning af grundvandsstanden er behov for, at myndighederne også vurderer disse bortledninger eller anden sænkning af grundvandsstanden af hensyn til at bevare grundvandsressourcen i almindelighed og for at sikre hensynet til natur- og miljøbeskyttelsen.

Fsva. GEUS' bemærkning vedr. vigtigheden af, at kloakledninger er tætte, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der i forbindelse med spildevandsforsyningsselskabernes tætning af kloakrør opstaves terrænnært grundvand, som inden tætningen var drænet utilsigtet af de utætte kloakrør. Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at det i mange tilfælde er vigtigt at holde kloakledninger tætte, men også at planlægge på tværs af flere problemstillinger, så håndtering af terrænnært grundvand ikke blot skaber nye udfordringer.

Fsva. Danmark Naturfredningsforenings bemærkning om, at der bør henvises til oversvømmelsesdirektivets tredje planperiode i lovforslaget for at afspejle sammenhængen mellem grundvand og overfladevand bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at lovforslaget regulerer oversvømmelser forårsaget af terrænnært grundvand. Ved terrænnært grundvand forstås i denne sammenhæng det vand, som står under terræn inden for de kloakerede områder og som medfører en fare for oversvømmelse af infrastruktur og bygninger eller for uønsket indsviining i spildevandsanlæg. Terrænnært grundvand omfatter ikke oversvømmelser fra kyst eller vandløb og søer, og oversvømmelser fra tag- og overfladevand (regnvand), da disse vandstrømme udgør overfladevand.

Fsva. Nyborg Kommunes bemærkning om, at det er svært at se, hvor grundvandet skal ledes hen, når vandstanden i vandløbene stiger, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at hvis grundvandet ikke kan bortledes ved gravitation fordi vandstanden i vandløbene er for høj, bør det undersøges, om det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt og muligt ift. overholdelse af anden lovgivning at bortlede vandet på anden vis, fx ved pumpning. Miljø- og Ligestillingsministeriet anerkender, at der vil være områder, hvor omstændighederne gør, at en løsning ikke vil være samfundsøkonomisk hensigtsmæssig, og at der derfor ikke kan gennemføres kollektive løsninger for terrænnært grundvand finansieret af spildevandsforsyningsselskabet.

Fsva. COWIs bemærkning om, at det er væsentligt, at hele vandets kredsløb medtages allerede i planlægningsfasen bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er et vigtigt hensyn for den kommunale planlægning. Med lovforslaget gøres det muligt at håndtere terrænnært grundvand og regnvand i fælles løsninger.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.6 Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige Gentofte Kommune, Herlev Kommune, Københavns Kommune, Odense Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Tønder Kommune og Aarhus Kommune påpeger, at der med lovforslaget påføres kommunerne ressourcetunge opgaver, og at det forventes at kræve finansiering fra staten for at opgaven kan løftes.

KL er uforstående overfor Miljø- og Ligestillingsministeriets vurdering om, at kun halvdelen af landets kommuner har problemer med terrænnært grundvand og vil tage det op i forbindelse med den økonomiske høring.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enig i, at der med loven påhviler kommunerne nye og udvidede opgaver med fastlægning af område med terrænnært grundvand, ændringer i spildevandsplanerne og sagsbehandling af de enkelte projekter om grundvandssænkende foranstaltninger. Parallelt med høring af lovforslaget er der foretaget en økonomisk høring hos KL omkring behovet for statslig kompensation. Høringssvar herfra vil indgå i de kommende økonomiske forhandlinger med KL.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.7 Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Danmarks Almene Boliger ønsker en nærmere beskrivelse af de overordnede rammer for lovforslaget og påpeger, at størrelsesordenen af de ekstra bidrag til håndtering af grundvand ikke fremgår.

Dansk Industri bemærker, at der mangler en nærmere redegørelse for de erhvervsøkonomiske konsekvenser af lovforslaget, herunder hvor stor del af de grundvandssænkende aktiviteter, der forventes finansieret af erhvervslivet.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at det med den kendte viden er vanskeligt at fastsætte en nærmere udgiftsfordeling mellem erhvervslivet og private forbrugere til finansiering af grundvandssænkende foranstaltninger via spildevandsafgifterne. Det skyldes bl.a., at hverken lokalisering, antal eller omfang af projekter er kendt, og at takststigningerne ikke vil være generelle på landsplan og endvidere først effektueres efterhånden som de grundvandssænkende foranstaltninger gennemføres, forventeligt over de næste 75 år.

Da de private husstande står for størstedelen af vandforbruget og ikke har et degressivt differentieret vandafledningsbidrag afhængig af vandforbrug som erhvervslivet (trappemodellen), er det Miljø- og Ligestillingsministeriets forventning, at størsteparten af stigningerne i spildevandsforsyningsselskabernes årlige indtægtsrammer på op til 0,6 og 3,1 mia. kr. når alle projekter er gennemført, med den foreslåede finansieringsmodel via spildevandstaksterne vil påfalde de private husholdninger.

1.8 Øvrige bemærkninger

DANVA henviser til DANVA's og KL's inspirationskatalog til håndtering af terrænnært grundvand i byer fra november 2024.

GEUS bemærker, at stigninger i det terrænnære grundvand de seneste 30 år er meget forskellige fra sted til sted. GEUS forholder sig skeptisk til, hvorvidt den generaliserende tekst i indledningen: "Over de seneste 30 år er det terrænnære grundvand steget med op til en meter" er retvisende. GEUS vurderer, at der er behov for at adskille historiske ændringer i grundvandsstand forårsaget af klimaændringer og af lokale ændringer i vandindvinding.

Klimabevægelsen bemærker, at staten må erkende, at visse områder i Danmark må gå tabt som følge af stigende vandspejl og stormfloder. Yderligere foreslår Klimabevægelsen, at staten (eller kommuner) bør forsøge at holde olieindustrien ansvarlig for den skade som pålægges almindelige borgere.

Aarhus Kommune bemærker, at baggrundsmaterialet indeholder områder, der ikke er inkluderet i lovforslaget, som kun omfatter potentielt 360.000 ejendomme inden for kloakerede områder. Lovforslaget bør justeres i forhold her til.

Aalborg Kommune bemærker, at det bør præciseres, at takstfinansieringen er over spildevandstaksten og ikke vandtaksten.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Til det af DANVA anførte punkt vedr. DANVA og KL's inspirationskatalog vil Miljø- og Ligestillingsministeriet gerne takke for det flotte katalog, som KL og DANVA har udgivet på kort tid til brug for kommunernes og spildevandsforsyningsselskabernes arbejde med terrænnært grundvand med udgangspunkt i den nye lovgivning.

Fsva. Klimabevægelsens input bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at klimatilpasning er en vigtig og prioriteret indsats for regeringen, som i efteråret 2023 offentliggjorde Klimatilpasningsplan I med en række initiativer, som fokuserer på de strukturelle udfordringer med kystbeskyttelse og terrænnært grundvand. Regeringen arbejder derudover på en Klimatilpasningsplan II, som skal sikre fremdrift og investeringer i kystbeskyttelsesindsatsen. Ministeriet takker for input til det videre arbejde med den nationale klimatilpasning.

Fsva. Aalborg Kommunes bemærkning om, at det bør præciseres, at takstfinansieringen er over spildevandstaksten og ikke vandtaksten bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er korrekt.

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at GEUS' bemærkninger har givet anledning til ændringer i lovforslaget ved, at de pågældende oplysninger udgår, at Aarhus Kommunes bemærkninger om de 360.000 bygninger med boliger i kloakerede områder har givet anledning til, at det præciseres, at de ca. 450.000 bygninger med boliger, hvor der er under en meter til grundvandet, ligger ca. 360.000 bygninger inden for kloakerede områder, hvor spildevandsforsyningsselskaberne har ansvaret for at håndtere tag- og overfladevand (regnvand), og at Aalborg Kommunes bemærkning om spildevandstaksten har givet anledning til, at det i lovforslaget præciseres, at takstfinansieringen er over spildevandstaksten.

Derudover har bemærkningerne ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.0 Miljøbeskyttelsesloven

2.1 Definition af terrænnært grundvand, samfundsøkonomisk forsvarligt m.v.

Byggeriets Kvalitetskontrol, Dansk Industri (Kloaksektion), Danske Kloakmestre og Danske Maskinstationer & Entreprenører bemærker, at der i lovforslaget bør fremgå en definition af, hvornår det er samfundsøkonomisk forsvarligt, at spildevandsforsyningsselskaberne skal foretage kollektive grundvandssænkende foranstaltninger.

COWI bemærker, at der bør fremgå en definition af "terrænnært grundvand". Hertil spørger Silkeborg kommune og KL ind til, om det er kommunens vurdering, om grundvandet skal betragtes som spildevand. Hertil bemærker Aarhus Vand, Aarhus kommune, HOFOR, Rambøll og Varde kommune endvidere, at den definition af "terrænnært grundvand", som findes i lovforslagets bemærkninger synes for snæver, da det kan være vanskeligt at skelne mellem vandtyper/vandfraktioner/vandstrømme, og at løsningerne ikke må stå i vejen herfor.

Danmarks Naturfredningsforening og Novafos bemærker, at relevante definitioner og begreber bør tydeliggøres.

DIN Forsyning bemærker, at der ikke er en definition af sænkingsniveauet for de grundvandssænkende foranstaltninger.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. Byggeriets Kvalitetskontrol, Dansk Industri (Kloaksektion), Danske Kloakmestre og Danske Maskinstationer & Entreprenører bemærkning vedr. definition af, hvornår det er samfundsøkonomisk forsvarligt at spildevandsforsyningsselskaberne skal foretage kollektive grundvandssænkende foranstaltninger, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er samfundsøkonomisk forsvarligt at foretage kollektive grundvandssænkende foranstaltninger, når udgifterne til at reducere oversvømmelser og uønsket indsvivning af grundvand er lavere end de forventede skadesomkostninger ved oversvømmelse og uønsket indsvivning af grundvand. Spildevandsforsyningsselskaberne skal beregne samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed på baggrund af reglerne i en kommende ny bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at ministeriet sideløbende med lovforslaget arbejder på at skrive bekendtgørelser og vejledningsmateriale. Bekendtgørelserne vil i relevant omfang indeholde definitioner af betydning for reguleringen og en nærmere udmøntning af reglerne i lovforslaget, herunder særligt reglerne om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed og de kortlægninger, data m.v. som kommunalbestyrelsen skal anvende i deres planlægning. Hertil vil vejledningsmaterialet ligeledes indeholde yderligere vejledning om brugen af reglerne.

Fsva. COWI, Aarhus Vand, Aarhus kommune, HOFOR, Rambøll, Varde kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Novafos bemærkninger bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det terrænnære grundvand, som står tæt på terræn i visse områder inden for de kloakerede områder vil have en forureningskarakter, fordi den terrænnære del af jordbunden kan indeholde forurenede stoffer fra aktiviteter på overfladen. Det terrænnære grundvand i disse områder kan derfor sidestilles med tag- og overfladevand (regnvand), som er en særlig kategori af spildevand. Sammensætningen af terrænnært grundvand fraviger derfor ikke væsentligt fra det vand, som er direkte omfattet af definitionen af spildevand i spildevandsbekendtgørelsen, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 3, nr. 1 og 3.

Fsva. DIN Forsynings bemærkning vedr. definition af sænkingsniveauet for de grundvandssænkende foranstaltninger bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det med den samfundsøkonomiske metode ikke er hensigten at fastsætte et decideret sænkingsniveau. Det skyldes, at det vil afhænge af de samfundsøkonomiske beregninger, hvor løsningens effekt er en af de variable, der skal varieres på i beregningerne.

Bemærkningerne har givet anledning til at præcisere i lovforslagets bemærkninger, at det terrænnære grundvand, som lovforslaget har til hensigt at skulle håndtere med grundvandsænkende foranstaltninger, er det vand, som står under terræn, og som medfører en fare for oversvømmelse af infrastruktur og bygninger eller for uønsket indsvivning i spildevandsanlæg, der tilhører spildevandsforsyningsselskaber omfattet af § 2, stk. 1, i vandsektorloven.

2.2 Spildevandsplanlægning

COWI og Skanderborg Kommune ønsker afklaret, hvorvidt spildevandsplanen skal revideres i sin helhed eller om de grundvandssænkende foranstaltninger kan indgå i et tillæg.

Silkeborg Kommune ønsker en præcisering af, hvad der menes med "væsentlige ændringer" til spildevandsplanen.

Silkeborg Kommune ønsker afklaret, om kommunerne kan udpege mindre områder inden for et kloakopland.

Silkeborg Kommune spørger, om der skal foretages vurdering af risiko for terrænnært grundvand i områder, der skal separatkloakeres eller saneres.

Novafos og Skanderborg Kommune ønsker afklaring af med hvilke værktøjer og efter hvilke kriterier udpegningen af områder i spildevandsplanen skal foretages, og at dette bør tydeliggøres i bekendtgørelserne, som følger af lovforslaget.

Aarhus kommune opfordrer til, at der opstilles retningslinjer for udpegning af oplande i spildevandsplanen i en af de bekendtgørelser, som følger af lovforslaget.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger i Varde Kommune og Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit opfordrer til, at afgrænsningen af områder udvides til at gælde sommerhusområder i ikke-kloakerede områder. Hertil bemærker 11 sommerhusgrundejerforeninger i Marielyst og Gedehus på Falster, at afgrænsningen af områder bør udvides til sammenhængende sommerhusområder i spildevandskloakerede områder.

Foreningen af rådgivende ingeniører (FRI) ønsker det præciseret om kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen kan udpege nye byområder til håndtering af tag- og overfladevand.

Silkeborg Kommune, Tønder Kommune, Varde Kommune og Aalborg Kommune foreslår, at det i lovforslaget gøres muligt at foretage kollektive grundvandssænkende foranstaltninger i spildevandskloakerede områder, herunder sommerhusområder, hvor de oplever store problemer med terrænnært grundvand. Tønder Kommune bemærker endvidere, at dette bør muliggøres, hvis det viser sig samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt og/eller hvis der er større værdier i området.

Fredensborg Kommune bemærker, at de ønsker at rejse opmærksomhed på vigtigheden af, at den nye forsyningspligt for terrænnært grundvand kun bør gælde i eksisterende separatkloakerede oplande, hvor terrænnært grundvand er et problem i dag.

Aarhus Kommune bemærker, at der bør kunne arbejdes med helhedsløsninger og være råderum til at finde den bedste klimatilpasningsløsning for et givent område, herunder at drænløsninger for terrænnært grundvand kan etableres uden bindende krav om regnvandshåndtering. Der er områder, hvor nedsivning har fungeret fint, men med det stigende grundvand ikke længere fungerer.

Aarhus Vand anbefaler, at det med lovforslaget gøres muligt at håndtere terrænnært grundvand uden for regnvandskloakerede områder, så der kan laves gode sammenhængende løsninger.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører argumenterer for, at kollektive grundvandssænkende foranstaltninger bør tillades i spildevandskloakerede oplande, hvor regnvand er udlagt til nedsivning i spildevandsplanen. De fremhæver, at dræn kan sidestilles med regnvandskloakering, hvis de sænker grundvandsspejlet, reducerer skader og sikrer effektiv nedsivning.

DANVA og Aalborg Forsyning bemærker, at de er enige i afgrænsningen af områder, hvor der sker kollektiv håndtering af tag- og overfladevand (regnvand).

Fredensborg Kommune bemærker, at lovforslaget ikke bør skabe incitament til at omdanne sommerhusområder til helårsbeboelse med henblik på at blive udpeget til områder til håndtering af terrænnært grundvand, og at dette ligeledes kan skabe administrative konflikter ift. vandløbsloven.

DANVA forslår, at det skal være muligt at håndtere terrænnært grundvand uden for kloakerede oplande, hvor det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt og giver de bedste løsninger.

DANVA foreslår, at det fortsat skal være tilladt for spildevandsselskaber at håndtere terrænnært grundvand i spildevandskloakerede områder, hvis finansieringen sikres af grundejerne

Forsikring og Pension bemærker, at det i lovforslaget er uklart, hvem der bestemmer, at et område er påvirket af terrænnært grundvand, herunder om det er den enkelte grundejer, som skal give oplysninger herom til kommunen.

Rambøll argumenterer for, at lovforslagets afgrænsning af områder til kollektiv håndtering af terrænnært grundvand skaber en fragmenteret og uigennemsigtig ansvarsfordeling, som er svær for borgerne at forstå.

Frederiksberg Forsyning bemærker, at det vil være hensigtsmæssigt at foretage en screening af områder, inden kommunen fastlægger, at spildevandsforsyningsselskaberne skal forsyne området med grundvandssænkende foranstaltninger, da det data der ligger til grund for de indledende vurderinger er usikre.

Novafos bemærker, at kommunerne bør forpligtes til at opdatere spildevandsplanen med oplysninger om, at der ikke etableres kollektive grundvandssænkende foranstaltninger, hvis beregninger viser, at det ikke er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. COWI og Skanderborg Kommunes bemærkninger om spildevandsplanen skal revideres i sin helhed, eller om det kan ske i et tillæg til spildvandsplanen, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at spildevandsplanen kan revideres i sin helhed eller som et tillæg om grundvandssænkende foranstaltninger.

Fsva Silkeborg Kommunes spørgsmål til om kommunerne kan fastlægge mindre områder indenfor et kloakopland bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det ikke er hensigten, at der skal udpeges hele kloakoplande, men kun de områder i et kloakopland, hvor der er fare for oversvømmelse med terrænnært grundvand.

Fsva. Silkeborg Kommunes ønske om en præcisering af, hvad der menes med "væsentlige ændringer" til spildevandsplanen, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der arbejdes på at lave de relevante bekendtgørelser og vejledningsmateriale, som vil specificere det yderligere, så det er klart for kommunerne.

Fsva. Novafos og Skanderborg Kommunes ønsker om afklaring af værktøjer og kriterier for udpegning af områder i spildevandsplanen bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at grundlaget for fastlæggelse af områder i spildevandsplanen vil blive beskrevet yderligere i spildevandsbekendtgørelsen.

Fsva. Aarhus kommunes opfordring til, at der opstilles retningslinjer for udpegning af oplande i spildevandsplanen bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det vil indgå i en ændring af spildevandsbekendtgørelsen, som følger af lovforslaget.

Fsva Aalborg Forsyning, Aarhus Vand, Aarhus Kommune, DANVA, FRI, Fredensborg, Aarhus, Aalborg, Silkeborg, Tønder og Varde Kommuner og en række sommerhusgrundejerforeninger

bemærkning om afgrænsningen af, at det kun er muligt for kommunerne i spildevandsplanen at fastlægge områder inden for eksisterende eller planlagte kloakerede områder til håndtering af tag- og overfladevand (regnvand), bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at tag- og overfladevand (regnvand) skal nedsive gennem jorden i områder, der er udlagt til at regnvandet skal nedsive. I områder, hvor regnvandet skal nedsive, er det en forudsætning, at det er muligt for vandet at sive ned gennem jorden, hvilket ikke er tilfældet, hvis der for et område kan konstateres, at der er terrænnært grundvand. Hvis man således nedsiver regnvand i områder med terrænnært grundvand bidrager dette til at forårsage oversvømmelser og uønsket indsvivning af vand i spildevandsanlæg, der tilhører spildevandsforsyningsselskaberne. Hvis det terrænnære grundvand er et problem i et område, hvor regnvand er planlagt til nedsvivning i spildevandsplanen, vurderer Miljø- og Ligestillingsministeriet derfor, at den primære løsning for håndtering af terrænnært grundvand vil være at planlægge området kloakeret for håndtering af tag- og overfladevand (regnvand) eller at terrænnært grundvand og tag- og overfladevand (regnvand) håndteres samlet af spildevandsforsyningsselskabet. I områder hvor der ikke er grundlag for kloakering for tag- og overfladevand, f.eks. i sommerhusområder med lille befæstelsesgrad, vurderes udfordringerne ikke at skulle håndteres for takstmidler af spildevandsforsyningsselskaberne.

Fsva. DANVAs bemærkning om, at det fortsat skal være tilladt for spildevandsforsyningsselskaber at håndtere terrænnært grundvand i spildevandskloakerede områder, hvis finansieringen sikres af grundejerne, bemærker Klima-, Forsynings- Energiministeriet, at der med nærværende lovforslag ikke ændres på reglerne om tilknyttet virksomhed. Jf. ovenstående afsnit skal der være et klart plangrundlag, hvor det er tydeligt, hvor selskabet håndterer regnvand, så spildevandsforsyningsselskabet ikke håndterer regnvand udenfor disse områder (heller ikke mod betaling).

Fsva. Forsikring- og Pensions bemærkning om, at det er uklart, hvem der bestemmer, om et område er påvirket af terrænnært grundvand og Rambølls bemærkning om, at lovforslaget skaber en fragmenteret og uigennemsigtig ansvarsfordeling for afgrænsning af område i spildevandsplanen, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at kommunerne skal fastlægge afgrænsningen af, hvilke områder som spildevandsforsyningsselskaberne skal beregne samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed for. Der fastsættes regler for, at kommunalbestyrelsen skal lægge bestemte kortlægninger, data m.v. til grund herfor.

Fsva. Frederiksberg Forsynings bemærkninger om kommunal screening af områder bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at arbejdsgangen for kommunens fastlæggelse af områder vil blive rammesat nærmere i spildevandsbekendtgørelse.

Fsva. Novafos' bemærkning om opdatering af spildevandsplanen bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at områder, hvor spildevandsforsyningsselskabets samfundsøkonomiske beregninger viser, at det ikke er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt at foretage grundvandssænkende foranstaltninger, efterfølgende skal tages ud af spildevandsplanen, når spildevandsplanen opdateres. I den mellemliggende tid anbefales det, at kommunen henviser til spildevandsforsyningsselskabets beregninger, der skal offentliggøres på selskabets hjemmeside. Regler om spildevandsplanens indhold, vil blive fastsat i spildevandsbekendtgørelsen.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.3 Tidsfrister for spildevandsplanlægningen

COWI, Gentofte Kommune, KL, Tønder Kommune og Varde Kommune bemærker, at tidsfristerne for spildevandsplanlægningen er for optimistiske og ønsker fristerne forlænget. Hertil foreslår KL, at tidsfristen forlænges til to gange tre år. Alternativt foreslås, at der gives mulighed for udvælgelse af et antal mindre lokaliteter som pilotprojekter for at få erfaring med hele processen. Gentofte Kommune foreslår, at tidsfristen forlænges fra 1,5 år til 2,5 år for at kvalificere planlægningen.

Danmarks Almene Boliger bemærker, at der hurtigst muligt bør findes løsninger for de mest udsatte områder for at reducere de udfordringer fra terrænnært grundvand, som allerede er akutte.

HOFOR bemærker, at de er enige i tidsfristerne for spildevandsplanlægningen.

HOFOR, Novafos, Aarhus Vand og Aarhus Kommune ønsker en prøveperiode for pilotprojekter. Konkret foreslår HOFOR, at kravet om samfundsøkonomiske vurderinger suspenderes i en periode på 3 år for projekter, som har en samlet økonomi på mindre end 10 mio. kr., og at der samlet højst må gennemføres 2 sådanne projekter pr. kommune i prøveperioden parallelt med at udredningsprojekter igangsættes. Aarhus Vand foreslår en prøveperiode, hvor kommuner og spildevandsforsyningsselskaber i samarbejde høster erfaringer, hvor løsningsudviklingen ikke er fuldstændigt bundet af de opstillede reguleringer og rammer, herunder for samfundsøkonomiske beregninger, løsninger, udledningstilladelser, afgrænsning af områder med risiko for skader og kommunikation til vand-kunderne.

Skanderborg Kommune ønsker afklaret, om de i spildevandsplanen må skrive, at de løbende arbejder på udpegning af områder, og at disse kommer med som tillæg senest ved fristen for revision af spildevandsplanen efter 3 år.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. bemærkninger fra Aarhus Vand, COWI, Danmarks Almene Boliger, HOFOR, Aarhus, Gentofte, Skanderborg, Tønder og Varde Kommuner, KL, Novafos om tidsfrister for spildevandsplanlægningen om muligheden for at udpege et eller få projekter til en begyndelse bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er gode pointer. De nærmere regler om planlægningen, herunder tidsfrister for kommunens planlægning, vil blive fastsat i spildevandsbekendtgørelsen med mere tid til opdatering end foreslået i lovforslaget. Lovforslaget tilpasses så de konkrete tidsfrister ikke fremgår heraf. Ministeriet arbejder endvidere på vejledningsmateriale til spildevandsbekendtgørelsen og noterer sig behovet for vejledning om muligheden for at fastlægge et eller få områder til en begyndelse.

Bemærkningerne har givet anledning til ændring i lovforslaget vedrørende tidsfristen for udarbejdelse af spildevandsplanerne.

2.4 Forsyningspligt

Aalborg Forsyning bemærker, at det ikke bør være spildevandsforsyningsselskabets opgave at dræne enkelte ejendomme.

Aalborg Kommune bemærker, at lovgivningen skal give mulighed for at dræne grønne arealer inden for det regnvandskloakerede opland.

COWI ønsker præciseret, om områder til håndtering af terrænnært grundvand også omfatter områder med fællesprivat håndtering af tag- og overfladevand.

Aalborg Forsyning bemærker, at spildevandsforsyningsselskaberne ikke skal gives pligt til at overtage private anlæg.

Silkeborg Kommune ønsker, at det af lovforslaget skal fremgå, hvordan det skal foregå, hvis et eksisterende pumpelag skal overgå til forsyningen.

DANVA bemærker, at det ved etablering af løsninger er vigtigt at være opmærksom på, at spildevandsforsyningsselskabets forsyningspligt ikke utilsigtet ender med at føre til dræning af omkringliggende marker.

Fors A/S ønsker det afklaret, om spildevandsforsyningsselskaber pålægges ansvar for håndtering af terrænnært grundvand ved markdræn. Det anbefales, at spildevandsforsyningsselskaberne ikke pålægges det ansvar, eller at håndteringen finansieres efter ”forureneren betaler” princippet.

HOFOR ønsker, at det præciseres, hvorvidt det er kommunerne eller spildevandsforsyningsselskaberne, som skal betale for de undersøgelser, som skal gennemføres for at forbedre vidensgrundlaget.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. Aalborg Forsynings bemærkning om håndtering af terrænnært grundvand på privat grund og Aalborg Kommunes bemærkning om dræning af grønne arealer bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at de offentlige kloakeringsområder afgrænses af skelgrænsen. Spildevandsforsyningsselskaberne skal derfor som udgangspunkt foretage de grundvandsænkende foranstaltninger på offentlige arealer som veje mv., der dog vil have en generel grundvandsænkende effekt for det område, som spildevandsforsyningsselskabet skal forsyne.

Fsva. Cowis ønske om præcisering af at områder til håndtering af terrænnært grundvand også omfatter områder med fællesprivat håndtering af tag- og overfladevand bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det gør de ikke.

Fsva. Aalborg Forsyning og Silkeborg Kommunes bemærkning vedr. private anlæg, herunder pumpelag bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at lovforslaget ikke ændrer på reglerne om selskabets mulighed for at overtage private anlæg.

Fsva. DANVAs og Fors A/S' bemærkning vedr. dræning af marker bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at marker normalt ikke vil befinde sig i kloakerede områder, hvor spildevandsforsyningsselskaberne håndterer regnvand, og desuden vil der normalt ikke være en koncentration af værdier på marker. Samtidig er det dog vigtigt, at kommunerne i forbindelse med fastlæggelsen i spildevandsplanen og spildevandsforsyningsselskaberne i forbindelse med de samfundsøkonomiske beregninger og ved udarbejdelse af projekterne er opmærksomme på, at der ikke skal ske (utilsigtet) dræning af marker.

Fsva. HOFORs ønske til præcisering af, hvorvidt det er kommunerne eller spildevandsforsyningsselskaberne, som skal betale for de undersøgelser, som skal gennemføres for at forbedre vidensgrundlaget, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at Spildevandsforsyningsselskabet vil skulle udlevere eksisterende oplysninger til brug for kommunernes spildevandsplanlægning.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.5 Samfundsøkonomiske beregninger

CONCITO, Gentofte Kommune, Herlev Kommune, Klimabevægelsen og København Kommune bemærker, at der bør være mulighed for at regne på andet end blot de markedsomsatte værdier i forbindelse med de samfundsøkonomiske beregninger. Det bemærkes, at der bør være mulighed for at medregne lav-emissionsløsninger, bredere miljø-, natur-, og klimahensyn, samt sundhedsmæssige aspekter og tabt arbejdsværdi.

HOFOR bemærker, at det bør kunne lægges til grund, at omkostninger til afværgeforanstaltninger, der er nødvendige for at forhindre forureningsspredning ved grundvandssænkende foranstaltninger skal kunne indregnes i det projekt som kan finansieres af spildevandsforsyningsselskaberne.

Dansk Industri, DANVA, Forsikring & Pension, Gentofte Kommune, Københavns Kommune, Novafos, Odense Kommune, Aalborg Forsyning og Aarhus Kommune bemærker, at de samfundsøkonomiske beregninger udgør en stor, tidskrævende og dyr opgave, og at der er behov for at reglerne for beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed bliver så enkle som muligt. Hertil bemærker HOFOR og Novafos, at det er ressourcekrævende at opsætte modeller og borer til udførelse.

Spildevandskomitéen ser gerne, at de store usikkerheder i inputdata skal balanceres med kravene til kompleksitet i analyser, modelberegninger og dokumentationsniveau. De stiller spørgsmål ved om de beregningstekniske metoder for tag- og overfladevand kan overføres til terrænnært grundvand, og peger på, at det i håndteringen af terrænnært grundvand er vigtigt at identificere de løsninger, som giver en sammenhængende og effektiv vandhåndtering uden følgeskader.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) skriver, at det bør overvejes, om selskaberne i de konkrete beregninger altid skal "opfinde" og regne på en alternativ løsning - uagtet er denne løsning ikke er gennemførlig – eller om det skal være muligt ud fra faglige begrundelser at argumentere for, at der kun kan vælges én løsning for et område.

Herlev Kommune spørger, om man har overvejet om de takststigninger, som projekterne vil medføre, kan være regulerende i sig selv, forstået på den måde, at ganske få kommunalbestyrelser vil acceptere, at borgerne udsættes for takststigninger, hvis ikke det er nødvendigt. Dette vil ifølge Herlev Kommune sikre, at man undgår at ende i nogle bureaukratiske dokumentationsopgaver, hvor der ikke opnås mest mulig værdi for vandmiljø og klimatilpasning.

HOFOR bemærker, at der bør være metodefrihed ved etablering af de grundvandssænkende foranstaltninger.

Novafos og Skanderborg Kommune ønsker afklaret, hvilke værktøjer og efter hvilke kriterier de samfundsøkonomiske beregninger skal foretages på grundlag af, og at dette bør tydeliggøres i bekendtgørelserne, som følger af lovforslaget. Hertil bemærker Aalborg Forsyning, at der er behov for en definition af, hvor mange beregninger, der kræves for at vurdere samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

Fors A/S ønsker det i lovforslaget præciseret, at lovforslaget ikke uforvarende kommer til at medføre en kloakeringsindsats, hvor det ikke er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt.

Fredensborg Kommune spørger til, hvordan det sikres, at man ikke løser et problem, som kan løses med eksisterende lovgivning f.eks. omfangsdræn.

Samn Forsyning ønsker afklaret, om spildevandsforsyningsselskaber kan afvise at udføre grundvandssænkende foranstaltninger i et område, hvor evt. skader forårsaget af grundvandssænkning er større end selve skadesomkostningerne. Samn Forsyning bemærker

endvidere, at det ikke er en nem opgave at regne på uvedkommende vand, når der ikke er lavet kortlægninger herfor.

Aalborg Forsyning bemærker, at det vil være betydelig sværere at opnå positiv samfundsøkonomi, hvis spildevandsforsyningsselskabet skal indregne risikoen for erstatningsansvar ved sætningsskader.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. CONCITO, Gentofte Kommune, Herlev Kommune, Klimabevægelsen og København Kommunes bemærkninger om muligheden for at regne på andet end blot de markedsomsatte værdier bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at loven ikke specificerer præcis hvilke værdier, man kan inddrage, men at det er hensigten i en kommende ny bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed at fastsætte regler om, hvilke skader på værdier, som spildevandsforsyningsselskaberne kan medtage i beregningerne. Det er hensigten, at bemyndigelsen løbende vil blive udmøntet på baggrund af erfaringsopsamling, hvor der vil ske en tilpasning af reglerne, såfremt der er ændrede forhold, som der bør tages højde for ved beregning af den samfundsøkonomiske hensigtsmæssighed, eller det i øvrigt vurderes, at reglerne bør ændres.

Fsva. HOFORs bemærkning om, at det bør kunne lægges til grund, at omkostninger til afværgeforanstaltninger, der er nødvendige for at forhindre forureningsspredning ved grundvandssænkende foranstaltninger skal kunne indregnes i det projekt som kan finansieres af spildevandsforsyningsselskaberne bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er hensigten i en kommende ny bekendtgørelse og tilhørende vejledning om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed at fastsætte regler om hvilke omkostninger, som spildevandsforsyningsselskaberne kan medtage i beregningerne.

Fsva. Dansk Industri, DANVA, Forsikring & Pension, Gentofte Kommune, Herlev Kommune, HOFOR, Københavns Kommune, Novafos, Odense Kommune, Aalborg Forsyning og Aarhus Kommunes bemærkninger om, at reglerne for beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed bør forenkles, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der skal findes den rette balance mellem ønsket om, at grundvandssænkende foranstaltninger skal være samfundsøkonomisk hensigtsmæssige og kompleksiteten i at beregne denne samfundsøkonomiske hensigtsmæssighed. Det er hensigten, at de nærmere regler for beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed for grundvandssænkende foranstaltninger fastsættes i en ny bekendtgørelse, og at der udarbejdes vejledningsmateriale hertil.

Fsva. HOFORs bemærkning vedr. ønske om metodefrihed ved etablering af grundvandssænkende foranstaltninger bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der er metodefrihed for etablering af grundvandssænkende foranstaltninger, dog således at der vil være krav om, at den grundvandssænkende foranstaltning skal være samfundsøkonomisk hensigtsmæssig efter reglerne i en kommende ny bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

Fsva. Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI)'s opfordring til, at der ikke altid skal findes en alternativ løsning i de samfundsøkonomiske beregninger bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at de konkrete regler for de samfundsøkonomiske beregninger vil fremgå af en kommende ny bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed og af vejledningsmateriale hertil. Miljø- og Ligestillingsministeriet er enig i, at det bl.a. skal præciseres, at der ikke altid skal findes en alternativ løsning, men at der i disse tilfælde skal redegøres for, hvorfor der ikke findes en alternativ løsning.

Fsva. Spildevandskomitéens bemærkninger om usikkerheder i inputdata, om de beregningstekniske metoder for tag- og overfladevand kan overføres og om identificering af løsninger bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at de konkrete regler for de samfundsøkonomiske beregninger vil fremgå af en kommende ny bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed og af vejledningsmateriale hertil.

Fsva. Novafos, Aalborg Forsyning og Skanderborg Kommunes bemærkning om, hvilke værktøjer og kriterier de samfundsøkonomiske beregninger skal foretages på baggrund af og Fors A/S bemærkning om kloakeringsindsats, hvor det ikke er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at de konkrete regler for de samfundsøkonomiske beregninger vil fremgå af en kommende ny bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed og af vejledningsmateriale hertil.

Fsva. Fredensborg Kommunes spørgsmål til, hvordan det sikres, at man ikke løser et problem, som kan løses med eksisterende lovgivning f.eks. omfangsdræn bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at hensigten er, at de samfundsøkonomiske beregninger skal afdække om det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt at gennemføre grundvandsænkende foranstaltninger i et område med kollektive løsninger.

Fsva. Samn Forsynings ønske om afklaring af, at spildevandsforsyningsselskaberne kan afvise at udføre grundvandsænkende foranstaltninger, hvis skaderne ved grundvandsænkning forventes at blive større end selve skadesomkostningerne bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at spildevandsforsyningsselskaberne vil skulle gennemføre de grundvandsænkende foranstaltninger, hvis det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt. Hertil vil selskaberne skulle søge om tilladelse til at foretage de grundvandsænkende foranstaltninger. Endvidere skal tilladelsesmyndigheden vurdere de konkrete forhold i en ansøgning.

Fsva. Aalborg Forsynings bemærkning om indregning af risikoen for erstatningsansvar ved sætningsskader er Miljø- og Ligestillingsministeriet opmærksomme på risikoen for sætningsskader og lignende ved bortledning. Hvis der sker skader vil det være den for hvis regning bortledningen sker, der vil være ansvarlig jf. vandforsyningslovens § 28, herunder hvis det er spildevandsforsyningsselskabet. Nærmere regler for de samfundsøkonomiske beregninger vil fremgå af den kommende nye bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

Fsva. Samn Forsynings bemærkninger om uvedkommende vand, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det kan være en kompleks øvelse at opgøre mængden af uvedkommende vand, men at det kan være hensigtsmæssigt at foretage en vurdering af mængden af uvedkommende vand i områder, hvor spildevandsforsyningsselskabet har store mængder uvedkommende vand af hensyn til drift, afløbskapacitet og beregninger i forbindelse med de kommende regler. Også med de usikkerheder, der normalt knytter sig til sådanne opgørelser.

CONCITO, Gentofte Kommune, Herlev Kommune, Klimabevægelsen og København Kommunes bemærkning har givet anledning til, at det ikke i lovforslaget konkretiseres hvilke skader på værdier som spildevandsforsyningsselskaberne kan medtage i beregningerne. Dette vil fremgå af den kommende nye bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed. Bemærkningerne har herudover ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.6 Kortlægning og data

Din Forsyning, Frederiksberg Forsyning, Gentofte Kommune, HOFOR, Københavns Kommune, Novafos, Rambøll og Skanderborg Kommune bemærker, at der er generelle udfordringer ift. mangel på data og usikre data om terrænnært grundvand.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) spørger til hvilke overvejelser Miljø- og Ligestillingsministeriet gør i forhold til krav og detaljeringsniveau for indsamling af data i forbindelse med beregning og løsninger.

Novafos bemærker, at offentliggørelse af kortlægninger, data og planlagte grundvandssænkende foranstaltninger kan besværliggøre salg af berørte ejendomme.

Aalborg Kommune ønsker afklaret, hvornår der stilles data og kort til rådighed.

HOFOR bemærker, at der i stedet for data, som der ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt af, bør være mulighed for at anvende kvalitative vurderinger, herunder interviews og spørgeskemaundersøgelser med berørte borgere.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. DIN Forsyning, HOFOR, Novafos og Skanderborg Kommunes bemærkninger til generelle udfordringer med data om terrænnært grundvand bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at ministeriet anerkender, at de nationalt dækkene data for terrænnært grundvand passer bedre i nogle dele af landet end andre. I de kommuner hvor de nationale datasæt afviger væsentligt fra lokale observationer og målinger, bør kommunen derfor søge at anvende lokale datasæt. Der vil blive fastsat nærmere regler herom i spildevandsbekendtgørelsen og en kommende ny bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed og blive udarbejdet vejledningsmateriale hertil.

Fsva. FRI's Spørgsmål om krav og detaljeringsniveau for indsamling af data bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at dette vil fremgå af en kommende ny bekendtgørelse om beregning af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed.

Fsva. Novafos bemærkning vedr. offentliggørelse af kortlægninger, data og planlagte grundvandssænkende foranstaltninger bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er af hensyn til gennemsigtigheden for borgerne, herunder nye købere af ejendomme, væsentligt, at ovenstående oplysninger offentliggøres. Dette skal dels sikre, at borgere kan finde de nødvendige oplysninger om, hvor der evt. er udfordringer med terrænnært grundvand, dels at borgerne kan finde oplysninger om eksisterende eller planlagte kollektive løsninger til håndtering af terrænnært grundvand.

Fsva. Aalborg Kommunes spørgsmål om hvornår data og kort er til rådighed oplyser Miljø- og Ligestillingsministeriet, at data og kort til brug for kommunernes planlægning som udgangspunkt vil være nationale data (fx data fra hipdata.dk og KAMP.klimatilpasning.dk) som allerede nu er tilgængelige. Bedst tilgængelig viden om, hvor der er udfordringer med terrænnært grundvand vil dog være nationale data suppleret med lokale data (f.eks. eksisterende lokale pejledata og grundvandsmodeller, medarbejdernes konstateringer og henvendelser til kommune og spildevandsforsyningsselskab). Der vil blive fastsat nærmere regler herom i spildevandsbekendtgørelsen og blive udarbejdet vejledningsmateriale hertil.

Fsva. HOFORs bemærkning vedr. muligheden for at anvende kvalitative vurderinger, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er tænkt ind i modellen, at der skal anvendes lokal viden såfremt det er bedre og er tilgængeligt, da dette vil give et mere retvisende billede af udfordringerne

med terrænnært grundvand. Lokal viden indebærer også kvalitative vurderinger, herunder interviews og spørgeskemaundersøgelser. Der vil blive fastsat nærmere regler herom i spildevandsbekendtgørelsen og udarbejdet vejledningsmateriale hertil.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.7 Påbudsbestemmelser, herunder tilkobling til ledningsnet

DIN Forsyning, Foreningen af rådgivende ingeniører, Samn Forsyning, Silkeborg Kommune og Aarhus kommune bemærker, at det er uklart, hvornår terrænnært grundvand kan tilkobles ledningsnettet. Hertil ønsker Skanderborg Kommune afklaret, om det er frivilligt for borgerne at være med, hvis de allerede selv håndterer det terrænnære grundvand.

Novafos bemærker, at det bør tydeliggøres i lovbemærkningerne, hvornår kommunalbestyrelsen kan meddele spildevandsforsyningssselskaberne påbud til opfyldelse af den foreslåede forsyningspligt og til at beregne samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, herunder også hvornår der kan meddeles påbud for den eksisterende forsyningspligt.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. DIN Forsyning, Foreningen af rådgivende ingeniører, Samn Forsyning, Silkeborg Kommune, Aarhus kommune og Skanderborg Kommunes bemærkninger vedr. tilkobling til ledningsnettet og frivillighed for borgerne bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at tilslutningspligten først udløses såfremt, der er tale om en grundvandssænkende foranstaltning, der er samfundsøkonomisk hensigtsmæssig og dermed er omfattet af spildevandsforsyningssselskabets forsyningspligt. Det er således ikke hensigten, at grundejerne skal kunne pålægges at etablere f.eks. omfangsdræn, men kun kunne pålægges en pligt og ret til at tilslutte omfangsdrænet til ledningsnettet. For yderligere uddybning herom henvises til afsnit 2.4 om forsyningspligt. Det bemærkes i øvrigt, at foranstaltninger til sænkning af grundvandsstanden f.eks. kan være grøfter og/eller dræn eller lignende med det formål at lede vandet væk fra området. Dræn og grøfter sænker grundvandsstanden i umiddelbar nærhed af rørene, hvor udbredelsen af grundvandssænkningen i høj grad afhænger af geologien. Grundvandssænkning kan f.eks. også ske via grundvandsboringer, hvor grundvand pumpes op og ledes væk, jf. s. 19 i høringsudkastet.

Fsva. Novafos bemærkning vedr. at det bør tydeliggøres i lovbemærkningerne, hvornår kommunalbestyrelsen kan meddele Spildevandsforsyningssselskaberne påbud til opfyldelse af forsyningspligt bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at lovforslaget ikke ændrer på, hvornår kommunalbestyrelsen kan meddele påbud vedrørende den eksisterende forsyningspligt.

Fsva. Novafos' bemærkning om påbudsmuligheder bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der ikke ændres på reglerne om påbud, men at der vil blive udarbejdet vejledningsmateriale, hvor det tydeliggøres, hvornår kommunalbestyrelsen kan meddele påbud.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.8 Udledningstilladelser

Generelt

COWI, DANVA, DIN Forsyning, HOFOR, KL, Novafos, Aarhus Vand, Fredensborg Kommune, Gentofte Kommune, Herlev Kommune, Odense Kommune, Silkeborg Kommune og Slagelse Kommune bemærker udfordringerne for gennemførelse af grundvandssænkende foranstaltninger ift. muligheden til at kunne opnå udledningstilladelser til recipienter.

Novafos foreslår, at det fastsættes, at områder først kan udpeges til håndtering af terrænnært grundvand, hvis der er plads til den nødvendige rensning og tilstanden i recipienten er undersøgt

DN bemærker, at løsning af problemer med terrænnært grundvand ikke må skabe problemer nedstrøms.

Samspil til eksisterende udledningstilladelser

HOFOR og Aalborg Forsyning bemærker, at det er vigtigt med opmærksomhed på de grundvandssænkende foranstaltningers samspil med allerede udstedte udledningstilladelser.

Aalborg Forsyning og Aarhus Vand foreslår, at der gives mulighed for i en enkelt proces at udvide disse tilladelser til at omfatte grundvandssænkende foranstaltninger. Aarhus Vand foreslår, at forenkling af tilladelseskomplekset bliver et af temaerne i en prøveperiode. HOFOR foreslår, at der indføres en overgangsordning for udledning svarende til den der beskrives for bortledning.

HOFOR, Novafos, Gentofte Kommune bemærker, at staten kan bidrage til kommunernes og forsyningernes overblik ved at skabe bedre viden om recipienternes tilstand.

Rensning

Aalborg Forsyning bemærker, at drænvand er rensset i jordmatricen og derfor anses som rent med mindre, at området er udpeget som forurenset. På den baggrund bør der kun stilles krav om rensning, hvis området er udpeget som forurenset. I disse tilfælde skal den ansvarlige grundejer rense inden udledning til spildevandsforsyningsselskabets ledning.

Samn Forsyning spørger, om drænvandet fra grundvandssænkende foranstaltninger skal renses, når det i lovforslaget sidestilles med spildevand. Samn Forsyning bemærker endvidere, at det fremgår af side 71 i lovforslaget, at grundvandet kan ledes gennem regnvandsbassiner, hvilket vil stride mod praksis og forringe rensningen på grund af det kontinuerte flow.

Silkeborg Kommune og Skanderborg Kommune spørger om drænvandet vil kunne afledes via regnvandsledningen, og om kommunen kan stille krav om rensning/forsinkelse, og om bortledningen vil være omfattet af Miljøstyrelsens tilsyn med udledninger.

Vejledning

KL, efterlyser en grundig vejledning om samsillet mellem vandkvalitet og reguleringsform. Konkret spørger KL om der kommer en vejledning om udformning af udledningstilladelser for terrænnært grundvand, inden loven træder i kraft. Skanderborg Kommune efterlyser også vejledning.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. COWI, DANVA, DIN Forsyning, HOFOR, KL, Novafos, Aarhus Vand, Fredensborg Kommune, Gentofte Kommune, Herlev Kommune, Odense Kommune, Silkeborg Kommune og Slagelse Kommunes bemærkninger om udfordringerne for gennemførelse af grundvandssænkende foranstaltninger ift. muligheden til at kunne opnå udledningstilladelser til recipienter bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at for udledninger der kan karakteriseres som punktkildeudledninger, vil tilladelsen formentlig kunne gives iht. reglerne om udlægning af blandingszoner. Det vil dog altid afhænge af en konkret vurdering. Ministeriet har fokus på den problemstilling, der knytter sig til de udledninger, der betegnes som almindeligt belastet overfladevand. Her har Miljøstyrelsen blandt andet nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på problemer og løsninger.

Fsva. Novafos' bemærkning om at fastlæggelse af områder i spildevandsplanen kun kan ske, hvis der er plads til den nødvendige rensning og tilstanden i recipienten er undersøgt bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der ikke ændres på reglerne om udledningstilladelser.

Fsva. DN's bemærkning om, at løsning af problemer med terrænnært grundvand ikke må skabe problemer nedstrøms bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er tilladelsesmyndigheden, som skal vurdere de konkrete forhold i en ansøgning.

Fsva. HOFOR, Aalborg Forsyning og Aarhus Vands bemærkninger til samspillet med de eksisterende udledningstilladelser bemærker Miljø og Ligestillingsministeriet, at det er tilladelsesmyndigheden, der skal vurdere de konkrete forhold i en ansøgning, herunder om udledningen vil betyde en merudledning, der medfører, at den økologiske og kemiske tilstand inden for vandområdet vil blive forringet. Det vil i visse tilfælde være muligt, at nedbringe andre udledninger fx ved at stramme andre udledningstilladelser med henblik på at sikre, at der ikke samlet sker en merudledning.

Fsva. HOFOR, Novafos og Gentofte Kommunes ønske om, at staten bidrager til kommunerne og spildevandsforsyningsselskabernes overblik over recipienternes tilstand bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø overvåger vandmiljøet, herunder for at give et sammenhængende og generelt overblik over den økologiske og kemiske tilstand inden for vandområdedistrikterne og for at klassificere vandområdernes tilstand. Oplysninger om vandområderne, herunder områdernes tilstand, kan ses på MiljøGIS for vandområdeplaner via styrelsens hjemmeside.

Fsva. Aalborg og Samn Forsynings bemærkninger om rensning bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det er den kommunale myndighed, der ud fra viden om de lokale forhold skal tage stilling til behovet for rensning, herunder om et flow af drænvand kan medføre dårligere rensning i et regnvandsbassin. Afsnittet om regnvandsbassin slettes for at undgå misforståelser. Spildevandsforsyningsselskaberne skal hertil opnå en tilladelse til de grundvandsænkende foranstaltninger. For nærmere herom henvises til afsnit 3.12

Fsva. Silkeborg og Skanderborg Kommunerens spørgsmål om drænvandet kan afledes via regnvandsledningen, om kommunen kan stille krav om rensning, og om Miljøstyrelsen vil skulle føre tilsyn, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det ikke er hensigten med reglerne at begrænse de tekniske løsninger ift. håndtering af det terrænnære grundvand. Det betyder, at man godt kan forestille sig en løsning, hvor regnvand og terrænnært grundvand transporteres i samme ledning, hvis det sker under hensyntagen til regnvandsledningens kapacitet og krav fra øvrig lovgivning, herunder krav til vandets rensning. Idet terrænnært grundvand inden for kloakerede områder, der håndteres af spildevandsforsyningsselskaber, håndteres som spildevand, betyder det, at udledninger af dette vand også vil være omfattet af Miljøstyrelsens tilsyn, jf. § 66, stk. 4 i Miljøbeskyttelsesloven.

Fsva KL og Skanderborg Kommunes ønsker til vejledning bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at Miljøstyrelsen forventer senere i 2025 at offentliggøre en vejledning om overfladevand, der kan understøtte myndighedernes arbejde med udledningstilladelser.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2.9 Snitflader til anden regulering

HOFOR bemærker, at det bør præciseres, at gældende ret skal overholdes.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at det fremgår på side 17 i høringsudgaven af lovforslaget, at forsyningspligten er betinget af, at spildevandsforsyningssselskabet kan overholde anden relevant lovgivning.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.0 Vandforsyningsloven

3.1 Vurdering af virkninger på miljøet (VVM)

Odense Kommune efterspørger en nedre grænse for sagsbehandlingen i forbindelse med terrænnært grundvand og stiller spørgsmålstejn ved dette, idet reglerne risikerer at komme i karambolage med bl.a. VVM-reglerne, hvor der ikke er en nedre grænse for udledningen til vandløb.

Aalborg Kommune oplyser, at grundvandssænkninger på under 10.000 m³ efter deres vurdering også vil være skulle VVM-screenes, og at det derfor vil være en forøget arbejdsbyrde, selvom bortledninger ikke kræver tilladelse.

Aarhus Kommune bemærker, at grundvandssænkning på privat grund, der ligger under minimumsgrænsen stadig vil være omfattet af anden lovgivning, herunder VVM-regler. Det kan derfor fortsat være svært for de private grundejere at opnå tilladelse til privat grundvandssænkning.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

I relation til det af Aalborg Kommune og Odense Kommune anførte vedr. VVM-reglerne bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der med dette lovforslag ikke foretages ændringer i de regler, der i forvejen gælder om VVM, men det lægges til grund, at bortledninger efter den foreslåede § 26, stk. 1, vil skulle miljøvurderes i medfør af miljøvurderingslovens regler herom.

Fsva. Aarhus Kommunes bemærkning vedr. grundvandssænkning på privat grund bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der ikke i gældende regler i vandforsyningsloven har været forbud mod private grundejeres bortledning af grundvand. Lovforslaget ændrer ikke på evt. tilladelser, dispensationer eller godkendelser, der skal opnås efter andre relevante regler.

Der henvises til afsnittet om kommunernes øgede arbejde med administration for en uddybning af finansiering af miljøvurderinger i forbindelse med tilladelser.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.2 Minimumsgrænsen på 10.000 m³

COWI A/S oplyser, at antallet af små grundvandssænkninger under minimumsgrænsen forventes at stige, og at dette samlet set kan føre til større grundvandssænkninger i nogle områder. Grundvandssænkninger under bagatelgrænsen, alene eller i samspil med andre, kan potentielt sænke vandstanden i eller udtørre vådområder. Herudover spørges der ind til, om kravet om tilladelse også vil gælde f.eks. eksisterende vej-kassedræn samt jernbanedræn.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at tilladelse ikke er nødvendig, hvis bortledningen af terrænnært grundvand er mindre end 10.000 m³ pr år og mener, at det bør præciseres, at det ikke giver private lodsejere ret til at bortlede 10.000 m³ fra deres private grunde.

Fors A/S mener, at der ikke skal søges udledningstilladelse for udledninger af drænvand fra terrænnært grundvand under 10.000 m³ og mener, at udledninger fra markdræn bør medtages, så man ikke stiller land og by forskelligt.

KL ønsker en snarlig teknisk analyse af konsekvenser ved at sænke krav om tilladelser fra 100.000 m³ til 10.000 m³.

Odense Kommune oplyser, at det må forventes, at flere ønsker at sænke grundvandsstanden i det samme område og er bekymret for den kumulative effekt af flere permanente grundvandssænkninger ved siden af hinanden. Dette kunne for eksempel være et sted, hvor husene er funderet på træpæle.

Odense Kommune finder det ikke helt klart, hvornår den nedre grænse på årlig bortledning af hhv. 10.000 m³ og 100.000 m³ gælder. Odense Kommune spørger ind til, om de 100.000 m³ årligt fortsat kun er relevante at forholde sig til i tilfælde af ansøgninger om tilladelse til midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter. Al anden håndtering af terrænnært grundvand med henblik på permanent tørholdelse/grundvandssænkning ved oppumpning og bortledning vil fremover kræve tilladelse – med mindre det må antages, at den bortledte vandmængde ikke overstiger 10.000 m³ årligt. Odense Kommune beder ministeren om at bekræfte denne udlægning.

Aalborg Kommune spørger ind til, om der bliver anmeldeligt på permanente grundvandssænkninger på under 10.000 m³.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. spørgsmålet fra COWI A/S om kravet om tilladelse ift. vejkassedræn og jernbanedræn henviser Miljø- og Ligestillingsministeriet til afsnittet om overgangsordningen for ministeriets bemærkninger til grundvandssænkninger ved eksisterende vejkassedræn og jernbanedræn.

Fsva. Danmarks Naturfredningsforenings bemærkning vedr. private lodsejere ret til at bortlede 10.000 m³ fra deres private grunde bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at hverken de hidtidige regler eller de nye regler i vandforsyningsloven indeholder nogle begrænsninger for så vidt angår private lodsejeres mulighed for at bortlede under 10.000 m³ fra deres private grunde. Det bemærkes dog, at retten til bortledning, der falder uden for vandforsyningslovens § 26's anvendelsesområde, ikke er positivt reguleret i vandforsyningsloven, men § 3 i vandløbsloven stadig gælder, hvorefter det er tilladt enhver grundejer at sænke grundvandet på egen ejendom til den for dyrkningen nødvendige dybde ved almindelig udgrøftning og dræning med afløb til bestående vandløb uden anvendelse af pumpeanlæg.

Fsva. høringssvar fra Fors A/S om, at der fremover stilles krav om, at også drænvand fra markdræn omfattes af kravet om udledningstilladelser, gør Miljø- og Ligestillingsministeriet opmærksom på, at tilladelse til hhv. udledning og bortledning er to forskellige ting og behandles forskelligt. Udledning af drænvand fra markdræn er ikke omfattet af anvendelsesområdet for § 26. For ministeriets bemærkninger til udledningstilladelser henvises til afsnit 2.7 om udledningstilladelser.

Fsva. Odense Kommune og COWI A/S' bemærkninger om den kumulative effekt af flere bortledninger i umiddelbar nærhed af hinanden og betydningen heraf for eksempelvis huse der er

funderet på træpæle bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der ikke tages stilling til dette i de foreslåede regler. Det bemærkes dog, at erstatningsreglen i vandforsyningslovens § 28 gælder uanset, om en bortledning er omfattet af en tilladelse eller ej, herunder også skader på huse funderet på træpæle.

Fsua. KL's bemærkning om konsekvenser ved at sænke krav om tilladelser fra 100.000 m³ til 10.000 m³ bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det fortsat er ministeriets vurdering, at langt størstedelen af de kommende bortledninger forventes at være omfattet af tilladelseskrauet og således også vil blive underlagt en vurdering af bortledningens virkning på grundvandsressourcen. Miljøstyrelsen har herudover vurderet, at bortledninger der omfatter under 10.000 m³ grundvand om året generelt set ikke har et omfang, der vurderes at have en væsentlig betydning for grundvandsressourcen. Der er aktuelt ikke planlagt en teknisk analyse af den nye minimumsgrænse.

Miljø- og Ligestillingsministeriet kan bekræfte, at Odense Kommunes udlægning af reglerne er korrekt forstået. Det er også korrekt, at bortledning af grundvand på mindre end 10.000 m³ ikke er omfattet af det udvidede krav om tilladelse, og bortledning af grundvand på under 10.000 m³ vil således ikke være omfattet af hverken krav om tilladelse eller anmeldepligt.

Fsua. Aalborg Kommunes spørgsmål vedr. anmeldepligt bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der ikke indsættes en anmeldepligt for bortledninger, uanset om disse er over eller under minimumsgrænsen på 10.000 m³. Det vil kun være grundvand, der er omfattet af kravet om tilladelse i medfør af definitionen i vandforsyningslovens § 3.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.3 Krav om monitorering og indberetning af dræningsmængder

GEUS anbefaler, at der stilles krav om monitorering og indberetning af dræningsmængder f.eks. ved udløb til recipient.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet noterer sig synspunktet. Der indføres med dette lovforslag ikke krav om monitorering og indberetning af dræningsmængder fx ved udløb eller anden bortledning eller anden sænkning i øvrigt.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.4 Naturbeskyttelseslovens § 3 og bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (indsatsbekendtgørelsen)

Danmarks Naturfredningsforening mener, at ved bortledning af større mængder vand på terræn bør naturbeskyttelseslovens § 3 inddrages i lovtæksten.

Fredensborg Kommune bemærker, at der ved bortledningen kan opstå udfordringer med tilstandsændringer i strid med bl.a. naturbeskyttelseslovens § 3, hvis grundvandet bortledes til målsatte recipienter eller recipienter, der er beskyttet af § 3. Herudover fremhæves indsatsbekendtgørelsens krav om målopfyldelse.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Til det af Danmarks Naturfredningsforening og Fredensborg Kommune anførte vedr. naturbeskyttelsesloven § 3 bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det fremgår af bemærkningerne til § 26, at ved vurderingen af om der kan gives tilladelse efter § 26, stk. 1, skal kommunen bl.a. inddrage forhold i vandforsyningslovens formålsbestemmelser i §§ 1 og 2. Det fremgår bl.a. af § 2, stk. 1, at der ved administration af loven skal lægges vægt på miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse, herunder bevarelse af omgivelsernes kvalitet. Miljø- og Ligestillingsministeriet forudsætter derfor, at miljøhensyn, herunder forbuddet mod at foretage ændringer i tilstanden i de beskyttede naturtyper, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 vil blive varetaget, idet kommunen i forvejen er forpligtet til at inddrage hensyn til miljø og natur ved vurderingen af, om der kan gives tilladelse til bortledning. En henvisning til naturbeskyttelseslovens § 3 i vandforsyningsloven vil således efter ministeriets vurdering være overflødig.

Fsva. Fredensborg Kommunes bemærkning vedr. indsatsbekendtgørelsen bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der i lobemærkningerne henvises til indsatsbekendtgørelsen, herunder § 8, og regler heri skal således påses overholdt ved kommunens tilladelse til bortledning eller anden sænkning af grundvand.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.5 Omfanget af tilladelser

DIN Forsyning bemærker, at lovforslaget ikke forholder sig til, hvilket niveau grundvandet skal sænkes til/hvilke værdier, der skal reddes.

HOFOR oplyser, at det terrænnære grundvand i hovedstadsområdet udbreder sig på tværs af kommunegrænser og foreslår, at det præciseres, hvordan myndighedsbehandlingen skal foregå i disse tilfælde. Herudover mener HOFOR, at det bør præciseres, hvordan myndighed eller vandselskab skal forholde sig, hvis der ikke kan opnås bortledningstilladelse.

KL er af den opfattelse, at det i høj grad gælder grundvandssænkninger omkring bygninger og infrastruktur som motorveje og broer/tunneller og metro, og de håber i de kommende år at kunne få afdækket, hvilke krav der kan stilles til disse udledninger. Hertil bemærker KL med henvisning til ændringslovens § 2 om lov om vandforsyning, at det er positivt, at loven nu omfatter alle former for udledninger og bemærker, at omfanget af de eksisterende udledninger ukendt.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at udledning og bortledning ikke er det samme. De nye regler i vandforsyningsloven regulerer alene tilladelser til bortledning eller anden sænkning af grundvandsstanden. Svaret gives derfor med afsæt i reglerne om bortledning.

Ministeriet er opmærksom på, at bortledninger af terrænnært grundvand kan gå på tværs af kommunegrænser, men vurderer ikke, at det er nødvendigt, at det i loven præciseres, hvordan myndighedsbehandlingen skal foregå i disse tilfælde. Den kommune hvor bortledningsanlægget er placeret vil skulle sagsbehandle ansøgningen og meddele tilladelse til bortledning. Det lægges i øvrigt til grund, at kommunerne i forvejen samarbejder og koordinerer om de opgaver, der går på tværs af kommunegrænser.

Til det af KL anførte vedr. omfanget af de eksisterende bortledninger er ministeriet enig i, at omfanget af de eksisterende bortledninger, som ikke allerede er omfattet af en tilladelse er ukendt, men skal tilføje, at grundvandssænkninger omkring bygninger og infrastruktur som motorveje,

broer, tunneller og metro i et vist omfang kan være omfattet af § 27 i vandforsyningsloven om bortledning af grundvand eller anden sænkning af grundvandsstanden, der foretages i forbindelse med statslige bygge- og anlægsarbejder, og som sker efter forudgående forhandling med kommunalbestyrelsen.

Herudover kan bortledning eller anden sænkning af grundvand være reguleret i de enkelte anlægslove. Der henvises herudover til afsnittet om overgangsreglen. Som det også anføres i bemærkningerne til lovforslaget, er det forventningen, at de kommende bortledninger som omfattes af § 26, stk. 1 i overvejende grad vil være en del af de grundvandssænkende foranstaltninger, som spildevandsforsyningsselskaberne pålægges at udføre i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 32 b.

Fsva. det af HOFOR anførte spørgsmål om, hvordan myndighed eller vandselskab skal forholde sig, hvis der ikke kan opnås bortledningstilladelse, bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at en afgørelse efter § 26 i vandforsyningsloven vil kunne påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. § 75, og herudover kan der være mulighed for at søge tilladelse igen med en tilpasset model, der lever op til kravene for bortledning. Det kan ikke udelukkes, at en ansøgning om tilladelse kan føre til et afslag, hvis betingelserne for at opnå en tilladelse ikke er opfyldt.

Fsva. det af DIN Forsyning anførte om, at lovforslaget ikke forholder sig til, hvilket niveau grundvandet skal sænkes til/hvilke værdier, der skal reddes bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at der i den foreslåede § 26 i vandforsyningsloven ikke er nogen afgrænsning af, til hvilket niveau grundvandet skal sænkes til som en del af tilladelsen. Med henblik på at overholde vandforsyningslovens generelle formålsbestemmelse vil kommunen dog skulle påse, at der ved tilladelsen tages højde for grundvandsressourcen. Det må således afhænge af de samfundsøkonomiske beregninger der vil afklare hvilken grundvandssænkende foranstaltning der skal gennemføres jf. afsnit 2.5.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.6 Tidsbegrænsede tilladelser på 30 år

COWI A/S oplyser, at en tidsbegrænsning af tilladelser på 30 år kan medføre et stort omfang af gentaget sagsbehandlingstid om 30-40 år for de mange anlæg, der forventes etableret inden for den nærmeste årrække. Derudover vil tidsbegrænsningen ifølge COWI også medføre en økonomisk risiko for forsyningerne og borgerne, hvis tilladelser bortfalder efter 30 år, idet der er store omkostninger ved etablering af anlæggene, som har en meget længere levetid end 30 år.

DIN Forsyning bemærker, at forsyningernes ledningsanlæg mv. har en længere holdbarhed og dermed afskrivningsperiode end 30 år. Derfor skal der tages stilling til, hvordan det håndteres, hvis ledningsanlæg mv. bliver overflødig efter 30 år.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) mener, at 30 år kan være en forholdsvis kort periode ift. levetiden af bekostelige anlæg til grundvandssænkende foranstaltninger og mener, at valget af de 30 år bør begrundes yderligere og evt. overveje at øge perioden.

Odense Kommune mener, at det er essentielt, at tidsbegrænsningen ikke medfører, at man kun kan regne med en 30 års anlægslevetid i de samfunds- og selskabsøkonomiske beregninger. Anlæggene vil ifølge Odense Kommune sædvanligvis have levetid, der er væsentligt højere, og det vil være undtagelsen, at anlæg er udtjente efter 30 år.

Samn Forsyning spørger ind til, hvordan borgere, der har tilsluttet sig ledningen til terrænnært grundvand, står i tilfælde af, at forsyningen efter 30 år ikke kan få ny tilladelse, og det skal lukkes.

Aarhus Kommune spørger ind til, hvordan tilslutningsretten i miljøbeskyttelsesloven hænger sammen med reglen om, at en tilladelse til bortledning udløber efter 30 år. Aarhus Kommune mener ikke, at en mulig omkobling som følge af udløb af tilladelsen udgør et proportionalt krav til borgerne.

Aarhus Vand bemærker, at tilladelser der kun gives for maksimalt 30 år er en kort periode i forhold til afskrivninger af anlæg, som etableres og mener, at adgangen til at tilbagekalde en tilladelse, hvis forudsætningerne for tilladelsen viser sig urigtige eller ændres væsentligt, bør være nok.

Aalborg Forsyning bemærker at det vil være problematisk hvis udpegningen kun gælder i 30 år.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Til det af COWI A/S, DIN Forsyning, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Samn Forsyning, Aarhus Kommune, Aalborg Forsyning og Aarhus Vand anførte vedr. tidsbegrænsede tilladelser på 30 år er Miljø- og Ligestillingsministeriet opmærksom på, at forsyningernes investeringer i grundvandssænkende foranstaltninger er bekostelige, og at investeringerne foretages med henblik på at kunne bortlede grundvandet i længere tid end de 30 år, som en tilladelse efter § 26, stk. 1 maksimalt kan udgøre.

Ministeriet fastholder, at en tilladelse gives for 30 år, og at der som udgangspunkt vil skulle meddeles en ny tilladelse, medmindre samfundsmæssige hensyn i medfør af §§ 1 og 2 i vandforsyningsloven taler imod.

Ved vurderingen af, om der kan meddeles en ny tilladelse, vil kommunen i medfør af de almindelige forvaltningsretlige regler skulle påse, at afgørelsen er proportional. Dette vil bl.a. medføre, at hensynet til investeringerne skal afvejes over for eventuelt modsatrettede hensyn til bl.a. miljø, natur og grundvandsressourcen. Det kan tilføjes, at en ny afgørelse om tilladelse vil kunne gives med ændrede vilkår, og at en afgørelse således ikke nødvendigvis vil være et afslag på fortsat bortledning. Af samme årsag vurderer ministeriet ikke, at udløbet af en tilladelse i praksis vil føre til problemer for omkoblingen.

Det kan i øvrigt tilføjes, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø hvert sjette år som led i vandplanerne er forpligtet til at foretage vurderinger af grundvandets kvantitative tilstand. Oplysninger herfra kan indgå i vurderingen af, om der kan meddeles tilladelse til bortledning i forhold til bortledningens eventuelle konsekvenser for grundvandets kvantitative tilstand. Det gælder både ved første afgørelse efter § 26, stk. 1 og en eventuel ny afgørelse ved udløbet af den første tidsbegrænsede afgørelse.

Fsva. Odense Kommunes bemærkning om, at tidsbegrænsningen ikke bør medføre, at man kun kan regne med en 30 års anlægslevetid i de samfunds- og selskabsøkonomiske beregninger understreger Miljø- og Ligestillingsministeriet, at den forudgående vurdering af den samfundsmæssige økonomiske hensigtsmæssighed foretages ud over de 30 år, men at dette ikke har betydning for, hvad der gælder om tidsbegrænsede afgørelser i vandforsyningsloven. Der henvises til afsnit 2.5 herom for en uddybning af dette.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.7 Omfangsdræn til grundvandssænkning

DIN Forsyning oplyser, at private omfangsdræn fremstilles som en mulighed for at sænke grundvand på egen grund, og at grundvandet kan afleveres til forsyningens kloaksystem. Ifølge høringsvaret er det principielt forkert, at omfangsdræn kan bruges til lokal grundvandssænkning, og at grundvandet kan ledes til forsyningens kloaksystem. Formuleringerne i lovforslaget kan tolkes som en lovliggørelse af tilkobling af omfangsdræn til grundvandssænkning til forsyningens system uanset om omfangsdræn ligger i eller uden for område prioriteret til kollektiv håndtering af grundvand.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at spildevandsforsyningsselskabernes forsyningspligt med grundvandsænkende foranstaltninger ikke er til hinder for at private grundejere etablerer omfangsdræn på egen grund.

3.8 Jordforurening

Danske Regioner oplyser, at regionerne som myndighed på jordforureningsområdet har viden om forurenede jord på baggrund af kortlægning af forurenede grunde, og at de kan bidrage med viden, der kan være væsentlig for såvel planlægning som konkrete projekter. Danske Regioner foreslår på den baggrund, at det med lovforslaget sikres, at kommunalbestyrelsen indhenter oplysninger fra regionen om forureningsforhold mv. i forbindelse med planlægningen af områder, hvor der skal håndteres terrænnært grundvand, og at spildevandsforsyningsselskaberne tilsvarende indhenter oplysninger i forbindelse med konkrete projekter.

HOFOR spørger herudover ind til, hvordan regionernes indsats vedrørende jordforurening koordineres med håndteringen af det terrænnære grundvand.

Herlev Kommune oplyser at have flere områder, hvor der er terrænnært grundvand i områder med forurenede grunde og efterspørger svar på, hvordan bortledningerne samkøres med regionens afværgeindsats.

DIN Forsyning bemærker, at det i kommunernes planlægning vil være svært at komme udenom at sænke terrænnært grundvand i områder med forurenede grunde eller "tiltrække" forurenede grundvand fra naboareal til et grundvandssænket område.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. Danske Regioner og DIN Forsyning bemærkninger er Miljø- og Ligestillingsministeriet opmærksom på, at bortledning af grundvand ved særligt forurenede grunde kan føre til, at forureninger mobiliseres med risiko for, at jordforureningen ved bortledning af grundvandet spreder sig yderligere. Ved administration af vandforsyningslovens regler er kommunalbestyrelsen forpligtet til at lægge vægt på bl.a. miljø- og naturbeskyttelse, herunder bevarelse af omgivelsernes kvalitet, jf. § 2, stk. 1.

Det lægges derfor til grund, at eventuelle forureningsfarer, herunder regionernes kortlægninger af forurenede grunde under alle omstændigheder bør indgå i en evt. miljøvurdering og i vurderingen af, om der kan meddeles tilladelse efter vandforsyningslovens § 26 og andre relevante regler i øvrigt.

De nye regler indeholder ikke en pligt for kommunerne til at høre regionerne for at indhente eventuelle informationer om forurenede grunde e.l., men oplysninger af relevans for vurderingen af om der kan meddeles tilladelse, herunder regionernes kortlægninger af jordforureninger og relevant anden viden, vil kunne indgå som del af den almindelige sagsoplysning.

Fsua. HOFOR og Herlev Kommunes bemærkning vedr. regionernes afværgeindsat bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at de nye regler i vandforsyningsloven om tilladelse til bortledning af grundvand ikke har nogen betydning for regionernes afværgeforanstaltninger af jordforureninger.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.9 Bortfald af tilladelser efter 5 år

HOFOR foreslår, at det i § 26, stk. 6, om tilladelser, der bortfalder, hvis bortledningen ikke er sket inden for et sammenhængende tidsrum af fem år, præciseres at tilladelsen ikke bortfalder, hvis der er etableret eller igangsat fysisk etablering til sænkning af grundvandet inden for fem år, efter tilladelsen er meddelt.

Aalborg Kommune spørger ind til, hvordan kommunen skal få kendskab til, om tilladelsesindehaver er gået i gang med at bruge tilladelsen, hvis der ikke er krav om indberetning af årligt oppumpet vandmængde.

Aarhus Vand bemærker om bortfald af tilladelser efter 5 år, at variationer i klima og nedbør kan betyde, at der kan være perioder, hvor en tilladelse ikke bliver udnyttet, hvilket ikke bør føre til, at den bortfalder, da anlæggene kan komme i drift flere år senere.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsua. bemærkninger fra HOFOR, Aarhus Vand og Aalborg Kommune er der foretaget ændringer i § 26, stk. 6.

Ændringen indebærer, at en tilladelse til bortledning m.v. ikke automatisk bortfalder, men i stedet kan tilbagekaldes uden erstatning, når bortledning m.v. ikke er sket inden for et sammenhængende tidsrum af 5 år. Dette er tilsvarende, hvad der gælder for tilladelser til vandindvinding i medfør af vandforsyningslovens § 35.

Reglen forventes at kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor en tilladelse ikke har været benyttet i 5 sammenhængende år, og hvor kommunen kan have en interesse i at anvende området til noget andet. Kommunen vil ikke have pligt til at tilbagekalde en tilladelse, hvor der ikke er sket bortledning m.v. i et sammenhængende tidsrum af 5 år.

3.10 Erstatningsansvar ved skader som følge af bortledning, herunder sætningsskader

BL – Danmarks Almene Boliger mener, at det er vigtigt at tage højde for afledte effekter, såsom risikoen for sætningsskader i forbindelse med dræning af områder. Sådanne aspekter bør ifølge Danmarks Almene Boliger indgå som en integreret del af planlægningen og implementeringen af fremtidige løsninger, så negative konsekvenser for bygninger og infrastruktur minimeres.

COWI A/S mener, at i tilfælde af skader på bygninger eller andet vil det være vanskeligt at udpege enkelte skadevoldere.

DIN Forsyning bemærker, at skader som følge af grundvandssænkning ikke er berørt, og heller ikke hvem der er erstatningsansvarlig. I forbindelse med grundvandssænkningen kan der opstå skader på bygninger, infrastruktur og miljø, og forsyningsselskaberne kan ifølge DIN Forsyning ikke bære en eventuel erstatningsbyrde.

HOFOR vurderer, at der vil være risiko for sætningsskader, når der ændres på grundvandsstanden i et område, og at det derfor vil være vanskeligt at sikre, at der, når der etableres kollektive løsninger ikke vil være risiko for sætningsskader.

KL spørger ind til, om de nye regler skal forstå således, at spildevandsforsyningselskaberne er erstatningspligtige og henviser til s. 23 øverst, hvor der står, at den for hvis regning eller i hvis interesse bortledning m.v. foretages er erstatningspligtig på objektivi grundlag for skader.

Novafos vurderer, at der vil være risiko for sætningsskader på bygninger, når der ændres på grundvandsstanden i et område. Det vil derfor være vanskeligt at sikre, at der, når der etableres kollektive løsninger, ikke vil være risiko for sætningsskader. Herudover spørger Novafos ind til, hvem der vil være erstatningsansvarlig for mobilisering af gamle forureninger ved grundvandssænkende foranstaltninger.

Nyborg Kommune spørger ind til, hvem der bliver ansvarlig for eventuelle erstatningssager som følge af grundvandssænkningen.

Aarhus Kommune bemærker, at en ejendom ofte vil opleve skader som konsekvens af det terrænnære grundvand, når ejendommen ikke er etableret efter nyeste retningslinjer og normer og tilføjer, at især ældre bygninger med kælder uden omfangsdræn kan have mange naboejendomme uden kapillærbrudende lag, hvilket gør dem særligt udsatte for sætningsskader.

Aarhus Vand er bekymrede for erstatningsansvar ved skader i forbindelse med etablering af grundvandssænkende løsninger.

Forsikring og Pension bemærker, at drænmuligheder kan blive en udfordring i meget tørre perioder, hvor det kan medføre sætningsskader.

Aalborg Forsyning bemærker, at det af lovgivningen klart bør fremgå, hvorledes indsatsen evalueres, da det er risikabelt at sænke grundvandsstanden mere end 70 cm. På grund af risikoen for sætningsskader på bygninger.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Fsva. Aalborg Forsynings, Danmarks Almene Boliger, COWI A/S, HOFOR og Aarhus Kommunes bemærkninger vedr. risikoen for sætningsskader er Miljø- og Ligestillingsministeriet opmærksom på risikoen for skader på bl.a. bygninger og vandforsyninger, der kan opstå som følge af bortledning af grundvand.

Ministeriet er opmærksom på, at der kan opstå skader på bl.a. bygninger ved bortledning af terrænnært grundvand.

Der henvises til vandforsyningslovens § 28, stk. 1, hvor det fremgår: "Den, for hvis regning eller i hvis interesse bortledning m.v. foretages, er erstatningspligtig for skade, som voldes i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m.v. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, for så vidt angår skaden kan tilregnes den skadelidte selv eller er en følge af særlige forhold på skadelidtes ejendom, som skadelidte findes at burde bære risikoen for."

Miljø- og Ligestillingsministeriet kan endvidere oplyse, at de nærmere regler for ansøgninger om og tilladelser til bortledning af grundvand er reguleret i bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning. Heraf følger det af § 25, stk. 1, nr. 4, at en tilladelse til bortledning bl.a. skal indeholde fastsættelse af eventuelle særlige vilkår for tilladelsen, herunder vilkår om en nærmere angiven afhjælpning af skade på anden ejendom.

Bekendtgørelsen vil blive opdateret i forbindelse med, at de nye regler i vandforsyningsloven træder i kraft. Ministeriet forventer ikke at ændre i reglerne for så vidt angår kravet om, at afgørelsen skal indeholde vilkår om en nærmere angiven afhjælpning af skade på anden ejendom, og det vil således også fremover være et krav, at der i tilladelsen angives vilkår om afhjælpning af skade på anden ejendom.

Der vil herudover kunne indføres regler om vilkår for bortledning af grundvand i tørkeperioder o.l. i bekendtgørelsen.

Fsva. DIN Forsyning, KL, Novafos, Nyborg Kommune og Aarhus Vands bemærkninger om, hvem der er bliver erstatningspligtig i medfør af § 28 for evt. erstatningsskader ved grundvandssænkningen bemærker Miljø- og Ligestillingsministeriet, at det afhænger af, hvem der afholder udgiften til bortledningen, eller i hvis interesse bortledningen foretages, jf. ordlyden i § 28. Dette vil kunne variere alt efter omstændighederne i de enkelte sager, men ministeriet er enig med KL i, at det i forhold til de kollektive løsninger, som er beskrevet i lovforslaget vil være spildevandsforsyningsselskaberne, der kan være erstatningspligtige efter § 28, idet projekterne vil blive finansieret over spildevandstaksten.

Den gældende § 28 i vandforsyningsloven er i øvrigt uændret, ud over en konsekvensrettelse som følge af nyaffattelsen af § 26.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.11 Nyttiggørelse

Fredensborg Kommune mener ikke, at det med højere temperaturer, flere hedeølger og længere tørkeperioder er hensigtsmæssigt, at vand fra alle sektorer i så stor stil ledes direkte til slutrecipienten og spørger ind til, om det i stedet skal tænkes som en ressource.

Gentofte Kommune opfordrer til, at der i højere grad indtænkes muligheder for nyttiggørelse af det håndterede grundvand fremfor direkte udledning til recipienter eller behandling på rensningsanlæg og fremhæver ligeledes anvendelsesmulighederne.

HOFOR bemærker, at der som løsninger kun nævnes grundvandssænkning. HOFOR foreslår, at øvrige løsninger også omfattes af lovgivningen, så der bliver metodefrihed til at etablere foranstaltninger, og at det i lovforslaget tydeliggøres, at vandet kan nyttiggøres til andre formål, herunder til eksempelvis bynære naturområder.

Københavns Kommune opfordrer til, at der fokuseres på en nyttiggørelse af det oppumpede grundvand frem for, at det bliver udledt til recipienter eller afledt til kloaksystemet og fremhæver en række anvendelsesmuligheder.

Aalborg Kommune spørger ind til, hvordan henvisningen til selskabernes salg af vand stemmer overens med forudsætningen i § 26 om, at vandet ikke må nyttiggøres.

Aarhus Kommune opfordrer til, at der fokuseres på nyttiggørelse af det oppumpede grundvand fremfor, at det bliver udledt til recipienter eller afledt til kloaksystemet.

KL bemærker, at det er positivt, at der lægges op til nyttiggørelse af det opsamlede drænvand og opfordrer til, at man fjerner eventuelle forhindringer for nyttiggørelse.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enig i, at bortledning efter både den oprindelige § 26 og nyaffattelsen heraf ikke vil være den eneste metode til at sænke grundvandsstanden og bemærker, at indvinding af grundvand også vil kunne føre til, at grundvandet sænkes. Derfor vil en grundvandssænkning, hvor vandet forventes at blive nyttiggjort skulle omfattes af en tilladelse efter den gældende § 20 i vandforsyningsloven. Lovforslaget ændrer ikke på de tilladelser, dispensationer eller godkendelser, som skal opnås efter anden lovgivning. Såfremt det er muligt at finde en løsning, hvor vandet ikke skal udledes til en recipient, og at denne løsning er i overensstemmelse med anden relevant lovgivning er lovforslaget ikke til hinder herfor.

Fsva. Aalborg Kommunes bemærkning om, at afsnittet om salg af vand ikke stemmer overens med forudsætningen i § 26 om, at vand der bortledes i medfør af en tilladelse hertil ikke må nyttiggøres er Miljø- og Ligestillingsministeriet enig og har derfor omformuleret afsnittet i lovforslaget.

Bemærkningerne har herudover ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.12 Håndtering af grundvand gennem regnvandsbassiner

Samn Forsyning oplyser med henvisning til side 71 i høringsversionen, hvoraf det fremgår, at grundvandet kan ledes gennem regnvandsbassiner, at dette strider mod hidtidig praksis, da det kan forringe rensningen væsentligt på grund af det kontinuerte flow.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at det ved kommunernes tilladelser til bortledning m.v. af grundvand skal påses, at anden relevant lovgivning i øvrigt også overholdes. Afsnittet er slettet i lovforslaget for at undgå misforståelser. Der henvises herudover til afsnittet om udledningstilladelser i høringsnotatet pkt. 2.7.

Bemærkningen har herudover ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

3.13 Overgangsperioden

COWI A/S mener, at 10 år virker som en lang periode til, at alle anlæg over bagatelgrænsen skal kunne nå at indrette sig efter gældende lovgivning.

DIN Forsyning spørger, om den 10-årige overgangsperiode får konsekvenser ift. eksisterende omfangsdræn og andre dræn tilkøbet forsyningens kloaksystem.

Slagelse Kommune spørger ind til, hvad der skal ske med eksisterende anlæg som dræn og grøfter, og om der er en plan for, hvordan disse anlæg betragtes under den nye lovgivning.

Aalborg Kommune påpeger, at der vil være eksisterende permanente grundvandssænkninger, som kommunen ikke kender til, da de ikke har krævet tilladelse tidligere og spørger ind til, hvordan kommunen skal opspore disse og sørge for, at de søger tilladelse om 10 år.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at overgangsperioden på 10 år fastholdes, da ministeriet vurderer, at det ikke kan udelukkes, at der kan være bortledninger for, hvem et krav om tilladelse kan blive indgribende. Varigheden af overgangsperioden er bl.a. fastsat af hensyn til at sikre tilstrækkelig tid til at omstille sig. Det vil være pågældende, der foretager bortledningen, som skal sørge for at søge tilladelse inden for overgangsperioden på 10 år. Kommunerne vil således ikke på egen hånd skulle identificere nuværende bortledninger med henblik på at vurdere, om der kan gives tilladelse efter § 26.

Ministeriet lægger i øvrigt til grund, at der aktuelt pågår bortledninger af grundvand, som ikke er omfattet af en tilladelse efter § 26, men at det vurderes, at disse er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav om at sikre en god kvantitativ tilstand af grundvandsressourcen. Dette indgår også i vurderingen af varigheden af overgangsperioden

Bemærkningen har givet anledning til ændringer i lovforslaget. I overgangsbestemmelsen i lovforslagets § 5 er der indsat et nyt stk. 3, hvorefter bortledning og anden sænkning af grundvandsstanden ved bestående vej- og jernbaneanlæg ikke er omfattet af tilladelseskravet i den foreslåede § 26, stk. 1. Det skyldes, at et eventuelt afslag på ansøgning om tilladelse på denne type bortledninger vurderes at kunne få uforholdsmæssigt store konsekvenser for opretholdelsen af pågældende vej- og jernbaneanlæg, og at miljøhensyn i forvejen vurderes at være varetaget ved en eventuel miljøvurdering af anlæggene.

3.14 Autorisation til udførsel af omfangsdræn

Byggeriets Kvalitetskontrol bemærker, at det ikke fremgår af lovforslaget, at udførelse af grundvandssænkende foranstaltninger som afledning af terrænnært grundvand, der udføres som omfangsdræn ved bygværker, kræver autorisation som kloakmester og henviser til § 7, stk. 2 i lov om autorisation af virksomheder på el-, vvs- og kloakinstallationsområdet.

Miljø- og Ligestillingsministeriets bemærkninger

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at det fremgår af § 7, stk. 2 i lov om autorisation af virksomheder på el-, vvs- og kloakinstallationsområdet: ”De autorisationskrævende arbejder regnes fra og med tilslutningen til hovedkloak og omfatter stikledninger, anlæg til rensning af spildevand og anlæggenes afløbsledninger, nedrivningsanlæg til regnvand, regnvandsledninger tilsluttet offentligt regnvandssystem, tryk- og vakuumafløbssystemer, samletanke og bygnings- og omfangsdræn.”

Etablering af omfangsdræn vil således efter ministeriets vurdering være omfattet af § 7, stk. 2, og regler heri skal således overholdes, når der etableres omfangsdræn, uanset om der i øvrigt er krav om tilladelse efter § 26 eller ej. Der gøres i øvrigt opmærksom på, at reglerne hører under Erhvervsministeriet.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.0 Vandsektorloven og Spildevandsbetalingsloven

4.1 Betalingsmodel, herunder takststrukturer

Betalingsmodel

Dansk Industri (DI) og Landbrug & Fødevarer (L&F) støtter ikke op om den foreslåede finansieringsmodel, hvor spildevandsforbrugerne (primært) finansierer omkostningerne via den

variable del af spildevandstaksten. Denne finansieringsmodel vil ifølge DI og L&F medføre urimelige omkostningsstigninger for store vandforbrugere, da den variable del af spildevandstaksten afhænger af den enkelte forbrugers drikkevandsforbrug (dette gælder bl.a. fødevarevirksomheder). Modellen er ikke i tråd med gældende principper om, at der skal være en sammenhæng mellem betaling og omkostninger, dvs. en kosttægte betaling. DI foreslår i stedet for den foreslåede finansieringsmodel, at der indføres et klimatilpasningsbidrag pr. grund(areal).

DANVA, HOFOR, KL, Novafos og Aalborg Forsyning mener, at det er positivt, at opgaven med håndtering af terrænnært grundvand finansieres over den almindelige spildevandstakst, da dette gør det lettere for selskaberne at administrere. Parterne påpeger, at det ville være svært at anvende et nytteprincip, da projekterne og dermed finansieringen fra individuelle forbrugere er svære at afgrænse.

DIN Forsyning mener, at det er uklart, hvordan betalingen for erhverv kommer til at indgå. Umiddelbart vurderer DIN Forsyning ikke deres takststigning til at være solidarisk, da erhvervsgrunde ofte dækker meget store arealer og dermed belaster systemerne med forholdsmæssigt meget terrænnært grundvand.

Samn Forsyning bemærker, at varetagelse af opgaven medfører ekstra omkostninger for forsyningen til administration.

Aarhus Kommune skriver, at det administrative grundlag og betalingsstrukturen bør understøtte, at der etableres helhedsløsninger for klimatilpasning, også i områder, der kun er spildevandskloakeret i dag. De øvrige anlægs- og driftsudgifter skal kunne finansieres over spildevandstaksten.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) mener, at det er uklart, hvorfor selskaberne ikke må opkræve tilslutningsbidrag for terrænnært grundvand.

Aarhus Kommune anfører endvidere, at der er tale om et ”økonomisk benspænd” i de områder, der er spildevandskloakerede før 1992, i det der jf. gældende lovgivning ikke kan opkræves tilslutningsbidrag hvis/når området regnvandskloakeres. Aarhus Kommune opfordrer ministeriet til at kigge på denne del af betalingsloven, som led i arbejdet med dette lovforslag.

Aarhus Vand og Aarhus Kommune anbefaler, at der bør være mulighed for at opkræve et nyt tilslutningsbidrag for terrænnært grundvand.

Øvrige

BIOFOS og DIN Forsyning mener ikke, at håndteringen af terrænnært grundvand vil betyde reducerede omkostninger for selskabet som følge af mindre uvedkommende vand i selskabets systemer og på rensningsanlæg. Dette skyldes bl.a. behovet for rensning af forurenede terrænnært grundvand (som BIOFOS vurderer vil være tilfældet i hovedstadsområdet).

Silkeborg og Skanderborg Kommuner spørger til, om det er korrekt, at alle selskabets tilsluttede forbrugere får gavn af tiltaget jf. lovforslaget s. 37. Ifølge Silkeborg Kommune vil kun de borgere, som er berørt af problemerne, få gavn af projekterne.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger

Ad. Betalingsmodel

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker, at den foreslåede betalingsmodel følger den, der allerede kendes fra den øvrige klimatilpasning ift. tag- og overfladevand. Det skal sikre, at

betalingsmodellen for klimatilpasningsprojekter hænger sammen på tværs af regnvand og terrænnært grundvand, så der ikke skabes skæve incitamenter ift. finansiering, når selskaberne skal overveje den mest hensigtsmæssige løsning af de konkrete opgaver.

Ministeriet har dog noteret sig DI og L&Fs bemærkninger og anerkender, at der er grundlag for at se på, hvorvidt betalingsreglerne er sammensat hensigtsmæssigt, og ikke mindst at udvidelsen af spildevandsselskabernes forsyningspligt øger behovet for at få genbesøgt betalingsreglerne. Det er dog vigtigt at have et grundigt og oplyst beslutningsgrundlag, når der forelægges et bud på en justeret betalingsstruktur, så der er transparens om konsekvenserne ved mulige ændringer. Der er altså behov for en grundig analyse af de samlede betalingsregler, før der kan tages beslutning om en evt. ny betalingsmodel.

I tilknytning hertil kan det bemærkes, at det er forventningen, at der vil gå en del år, før de første væsentlige takststigninger som følge af projekter på dette område vil gøre sig gældende. Taksterne vil først stige i takt med, at projekter gennemføres, og det vil være i form af de årlige afskrivninger, ikke projekternes fulde investeringsudgift.

Ministeriet vil derudover gøre opmærksom på, at der i 2013 er indført en differentieret takststruktur (den såkaldte "trappemodel") for store vandforbrugende erhvervsvirksomheder, som alt andet lige har øget kostægheden af betalingsstrukturen på spildevandsområdet. Fremadrettede udgifter til TGV-projekter vil blive fordelt på selskabernes tilsluttede forbrugere på samme måde, som selskabets øvrige udgifter, og den mere kostægte betalingsstruktur, der følger af trappemodellen, vil dermed også finde anvendelse for terrænnært grundvand ligesom den gør ift. f.eks. tag- og overfladevand.

Den valgte betalingsstruktur er fortsat baseret på solidarisk betaling, som det gælder på tværs af spildevandsområdet allerede. Den enkelte forbrugers konkrete nytte afspejles ikke én-til-én, heller ikke i de allerede konkrete opkrævede takster. Dette skyldes, at det både ville være svært at opgøre den enkelte forbrugers konkrete nytte ifm. selskabernes forsyningsaktiviteter, og fordi det ville kunne udsætte den enkelte forbruger for uforholdsmæssig store udgifter i situationer, hvor den enkelte muligvis ikke selv har nogen indflydelse på de forhold, der fordyrer den konkrete ydelse, den enkelte får. Spørgsmålet om nytteprincip overfor solidarisk betaling, med de afledte incitamenter og økonomiske konsekvenser dette medfører, vil ligeledes med fordel kunne indgå i en analyse af de samlede betalingsregler.

Den foreslåede takstfinansieringsmodel omfatter ikke nye regler vedrørende tilslutningsbidraget. Efter den foreslåede takstfinansieringsmodel vil opkrævningen af udgifter forbundet med selskabernes håndtering af terrænnært grundvand primært ske gennem den variable del af vandafledningsbidraget af de grunde, som er fremført ovenfor. Et tilslutningsbidrag ville også kræve, at der skete en egentlig tilkobling for de enkelte matrikler, hvilket i mange tilfælde ikke vil være sådan de tekniske løsninger udføres.

Spørgsmålet om opkrævning af tilslutningsbidrag, herunder opkrævning i områder, der er spildevandskloakerede før 1992, er ligeledes heller ikke et spørgsmål, der er omfattet af dette udkast til lovforslag. Spørgsmålet vil med fordel kunne indgå i en analyse af de samlede betalingsregler, før der kan tages beslutning om en evt. ny betalingsmodel.

Bemærkningerne vedr. dette punkt har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Ad. øvrige

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker for så vidt angår selskabets omkostningsniveau, som følge af opgaven med håndtering af terrænnært grundvand, og spørgsmålet om, hvorvidt dette

vil betyde øgede eller reducerede udgifter for selskabet, så vil det afhænge af de konkrete omstændigheder. Såfremt der opnås besparelser som følge af mindre uønsket vand, og disse kan identificeres og kvantificeres, så skal de også indgå i de samfundsøkonomiske beregninger, jf. afsnit 2.5.

Bemærkningerne vedr. dette punkt har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.2 Effektiviseringskrav og økonomisk regulering generelt

DANVA, Gentofte Kommune, HOFOR, KL, Novafos, Odense Kommune, Samn Forsyning og Aarhus Vand bemærker, at opgaven med håndtering af terrænnært grundvand skal omfattes af den gældende økonomiske regulering, hvorfor deres generelle kritikpunkter vedr. denne regulering også gælder for opgaven med håndtering af terrænnært grundvand. Dette gælder spørgsmålet omkring hvorvidt effektiviseringskrav på afholdte omkostninger medfører en manglende omkostningsdækning. DANVA forventer dog, at denne problemstilling løses i regi af det nedsatte Vandreguleringsudvalg.

BIOFOS, DANVA, DIN Forsyning, Fors, Novafos og Samn Forsyning understreger vigtigheden af, at omkostningerne er tillægsgivende, herunder også udgifter til rensning af vandet, fremskaffelse af data og udførelse af beregninger også i tilfælde, hvor der efterfølgende ikke skal gennemføres fysiske projekter i et fastlagt område.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker, at spildevandsforsyningsselskabernes udvidede forsyningspligt vedr. håndtering af terrænnært grundvand vil være tillægsgivende, såfremt kravene hertil er opfyldt, herunder opfyldelse af kravet om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed for de projekter, der gennemføres. Samtidig vil den øvrige økonomiske rammeregulering finde anvendelse. Det vil bl.a. sige, at omkostningerne også omfattes af effektiviseringskrav og pristalskorrektio n mv. Som DANVA anfører, indgår spørgsmål om den overordnede økonomiske regulering, herunder en hensigtsmæssig omkostningsdækning, i arbejdet i Vandreguleringsudvalget. Udvalget forventes at komme med delanbefalinger vedr. den økonomiske regulering i sommeren 2025.

Fsua, BIOFOS, DANVA, DIN Forsyning, Fors og Novafos bemærkning om fremskaffelse af data oplyser Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at udgifter til at fremskaffe data (til brug for kommunens udpegning og fastlæggelse) også vil være en nødvendig omkostning for selskabet, som de kan afholde. Der åbnes med lovforslaget dog ikke op for, at kommunalbestyrelsen kan kræve, at selskabet producerer ny viden/nye data, hvorfor fremskaffelse af nye data til brug for kommunens opgave således ikke vil være en nødvendig omkostning for selskabet. Selskabets fremskaffelse af nye data ifm. selskabets samfundsøkonomiske beregninger vil derimod være tillægsberettigede, såfremt kravene hertil er opfyldt.

BIOFOS, DANVA, DIN Forsyning, Fors og Novafos bemærkning vedr. udgifter til levering af data har givet anledning til ændringer i lovforslaget, hvor det præciseres at dette også vil være en nødvendig omkostning for selskabet. Bemærkningerne har herudover ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.3 Selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet

HOFOR og Aarhus Vand påpeger, at der skal laves meget arbejde udelukkende for at producere dokumentation til Vandsektortilsynet, særligt ift. at dokumentere selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet, hvor der skal regnes på en alternativ løsningstype.

Gentofte Kommune opfordrer til, at valg af løsning ikke underlægges en rigid ramme ift. selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet, men at der levnes rum for en skønsmæssig vurdering af de rette løsninger baseret på helhedstænkning og under hensyn til usikkerheder og parametre i beregningsgrundlaget. Gentofte Kommune opfordrer derfor til, at kommunalbestyrelsen og spildevandsforsyningsselskabet tillægges større ansvar for at finde de rigtige løsninger, herunder gives større grad af aftalefrihed og dermed mulighed for en mere helhedsorienteret løsning af opgaven. Dette bør også afspejles i den aktuelle vurdering af reglerne om spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning fra 2021.

DANVA bakker op om ovenstående kritikpunkter vedr. selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet, og forventer, at dette løses i regi af den aktuelle evaluering af reglerne om spildevandsforsyningsselskabernes klimatilpasning. Derudover bemærker DANVA, at det er positivt, at selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet er integreret i beregningen om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed for terrænnært grundvand.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig høringsparternes overvejelser vedr. mængden af dokumentation ved valg af løsninger til håndtering af terrænnært grundvand. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er enig i, at selskaberne ikke skal pålægges unødige administrative byrder f.eks. i form af dokumentationskrav, der ikke bidrager til at sikre reguleringens formål, herunder bl.a. at selskaberne drives på en effektiv måde.

Dokumentationskravene ift. projekter vedr. terrænnært grundvand vil blive udformet med henblik på at finde den rette balance mellem varetagelsen af hensynene i vandsektorloven om bl.a. effektiv drift, gennemsigtighed for forbrugerne og hensynet til at undgå unødigt administration i selskaberne.

Princippet om selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet foreslås også at skulle gælde for projekter til håndtering af terrænnært grundvand. Der foreslås dog i de fleste tilfælde ikke at være et særskilt dokumentationskrav efter reglerne i omkostningsbekendtgørelsen om selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet, da dette krav forventes at indgå i den samfundsøkonomiske beregning, hvor der vil skulle varieres på de konkrete tekniske løsninger, investeringstidspunkt og projektområdets afgrænsning.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.4 Tilsyn med den økonomiske regulering

Forbrugerrådet TÆNK mener, at der skal være stor åbenhed om selskabernes drift, da der er tale om naturlige monopoler. Derfor bør Vandsektortilsynet i forbindelse med den økonomiske regulering have de rette ressourcer, hjemler, sanktionsmuligheder og fuld indsigt i alle forhold, der er relevante for at føre et effektivt tilsyn med monopolselskaberne, foretage effektiviseringsanalyser og generelt sikre forbrugernes interesser mv.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet takker for høringssvaret, og noterer sig behovet for et stærkt og effektivt tilsyn. Udformning af regler og dokumentationskrav, som Vandsektortilsynet skal føre tilsyn med, skal afspejle den rette balance mellem hensyn til at forbrugerpriserne ikke stiger unødigt meget og hensyn til, at selskaberne skal kunne foretage de nødvendige investeringer i f.eks. håndtering af terrænnært grundvand.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.5 Betaling for afværgeforanstaltninger, herunder drift af pumper

Fredensborg Kommune skriver, at når vandforsyningsboringer nedlægges kan der opstå problemer med terrænnært grundvand i områder, hvor der ikke før har været problemer. Fredensborg Kommune bemærker derfor, at bekendtgørelsen bør tage højde for sammenhængen med vandforsyningsloven, sådan at Forsyningsselskaberne ikke kommer til at takstfinansiere bortledning af terrænnært grundvand, der er opstået som følge nedlagte vandforsyningsboringer.

DANVA er enig i, at forsyningspligten til håndtering af terrænnært grundvand udelukkende bør ligge hos spildevandsforsyningsselskabet, men foreslår at det bør være muligt for et spildevandsforsyningsselskab at betale en vandforsyning for at drive en boring med henblik på bortledning af grundvand inden for rammerne af både spildevandsforsyningsselskabets og vandforsyningens hovedvirksomhed.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger

Vedr. høringssvar fra Fredensborg Kommune er det Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at det netop vil være en mulighed for et spildevandsselskab at overtage sådan en boring, hvis det er den samfundsøkonomisk hensigtsmæssige løsning. Koblingen til vandforsyningsloven er beskrevet i afsnit 3.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig DANVAs forslag om at lade et spildevandsselskab betale et drikkevandsselskab for opretholdelse af boringer mhp. afledning af grundvand. Det vurderes dog ikke at være muligt for et drikkevandsselskab at udføre denne aktivitet mod betaling. Som udgangspunkt vil en ellers nedlagt boring ikke være en del af dette drikkevandsselskabs hovedaktivitet, da boringen nu vil have karakter af en afværgeforanstaltning og formålet er afledning af grundvand. En evt. udvidelse af bestemmelser om tilknyttede aktiviteter kræver også stadig en nær tilknytning til hovedvirksomheden. Det vurderer ministeriet umiddelbart ikke er tilfældet.

Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.6 Samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed vedr. andre typer af udgifter

HOFOR og Aarhus Vand bemærker begge, at der i høringsversionen af lovforslaget er anført, at der med den foreslåede bemyndigelse vil kunne fastsættes betingelser om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed vedrørende udgifter til alle de typer af aktiviteter, som ligger inden for spildevandsforsyningsselskabernes opgaver. Begge parter er bekymrede for dette, og mener at det ikke vil være hensigtsmæssigt at udbrede dette princip til f.eks. almindelig udbygning af forsyningsanlæg, drift og vedligehold af forsyningens infrastruktur mv.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker, at der med dette lovforslag ikke er behov for at ændre på bemyndigelsesbestemmelsens ordlyd i vandsektorlovens § 8 vedrørende samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed. Efter vandsektorlovens § 8 kan der i ØR-bekendtgørelsen fastsættes nærmere regler om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, som en forudsætning for tillæg til den økonomiske ramme. Vandsektorlovens § 8 er heller ikke i den gældende ordlyd begrænset til bestemte dele af selskabernes opgaver.

På baggrund af høringssvarene er bemærkningerne i lovforslaget dog præciseret, så det fremgår tydeligere, at indførelse af krav vedrørende samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed på andre områder end selskabernes håndtering af tag- og overfladevand og terrænnært grundvand kun vil

være relevant, hvis et krav om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed på et senere tidspunkt indføres i reglerne i miljølovgivningen om forsyningspligtens afgrænsning.

Det er dermed præciseret, at andre krav vedrørende samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed hovedsagelig vil udspringe fra (nye) regler i miljølovgivningen om forsyningspligtens afgrænsning.

Det er desuden præciseret i lovbemærkningerne, at der ikke vil kunne fastsættes betingelser om samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed, som medfører, at selskaberne ikke kan opkræve de nødvendige udgifter til at opfylde selskabernes forsyningspligt som fastlagt i miljølovgivningen.

Bemærkningerne har derudover ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.